

MEDALIELE ROMÂNE

1904

1904

MEDALIELE ROMÂNE

SUB

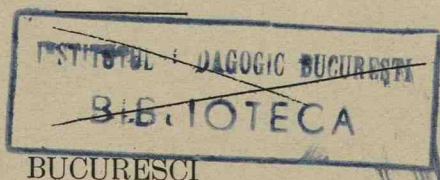
REGELE CAROL I

ȘI ALTE CÂTE-VA MEDALII MAI VECHI

DE

N. G. KRUPENSKY

EDITIE NOUA



LITO-TIPOGRAFIA CAROL GÖBL

16, STRADA DÓMNEI, 16

1894



Biblioteca Centrală Universitară
"Carol I" București

Cota 17324

B. C. U. "Carol I" - Bucuresti



C202101059

6285278

Majestății Sale Regelui

CAROL I

Care a ridicat acest monument

prin înțelepciune,

prin virtute și prin armă.





W. J. ...
... ..

PRECUVÎNTARE



catalogare și o descriere a medaliilor noastre bătute din inițiativa directă a guvernului pe cari mi le-a cerut D. Ministru de finance m'aŭ făcut să mă gândesc că o istorie cît se poate de completă a medaliilor noastre ar interesa publicul și că ea ar putea chiar să aibă pretențiuni instructive și educative.

După ce dar am terminat catalogul medaliilor cari fusesse bătute la Monetăria Statului său aiurea din inițiativa guvernamentală am întreprins această istorie care îmbră-țoșează în mod principal medaliele de la 1866 până astăzi, medalii a căror cunoștință presintată în un chip atrăgător urmează negreșit să seducă tinerele generațiuni inițiându-le la principalele fase ale istoriei noastre contimporane căreia Domnia Majestăței Sale Regelui Carol I i-a dat o strălucire pe care n'o întunecă nici o umbră și care trebuie să umple de mîndrie și de bucurie inimele tuturor Românilor, dar mai ales a tinerilor cari vîd în temelia sănătoasă a prezentului o garanție pentru viitorul în care sunt chemați a lua o parte activă.

Intrând în mânele tinereimei, în vederea căreia mai ales pregătesc această lucrare, ea îi va arăta priveliștea generală a rodului produs de activitatea, înțelepciunea, stăruința, energia și abnegațiunea de sine desfășurate de poporul român în cele de pe urmă trei decenii și al căror exemplu i-a fost dat cu o neasemănată superioritate de Majestatea Sa Regele Carol I; ea va fi pentru dânsa ca o deșteptare, ca un strigăt de *Sursum corda!*

Am stat la îndoială dacă mă voiî mărgini în cadrul epocii de la 1866 până astăzi sau dacă voiî arunca o privire și asupra medaliilor dinainte de 1866.

D. Dimitrie A. Sturdza, acest erudit neobosit pe care ocupațiunile politice nu l'au împedecat de la felurite cercetări istorice, numismatice și archeologice, a dat la lumină în 1874 un studiu asupra monetelor și medaliilor române de la 1350 până la 1853. Mă vedeam dar oarecum silit a lua anul 1853 ca punct de plecare când cercetările mele îmi aduseră la cunoștință medaliî dinainte de 1853 cari nu sunt notate de D. Dim. A. Sturdza și m'am hotărît deci, în ce privește epoca anterioară anului 1866, a începe cu medalia pe care o cred cea mai veche din secolul nostru, medalia din 1839 a lui Vodă Alexandru Ghika: însuși D. Dim. A. Sturdza nu menționează vre o medalie mai veche din secolul present.

Sunt unî negreșit cari ar fi dorit să cunoască medaliile române toate câte sunt aflate până acum și chiar monetele. Pe aceștia nu pot decît să-î trimet la erudita lucrare a D-lui Dimitrie A. Sturdza, scrisă în limba germană și tipărită la Viena în 1874 și la Memoriul asupra numismaticeî românești publicat tot de D-sa în 1878 la București.

În aceste condițiuni ofer publicului această nouă ediție a Medaliei Române sub Regele Carol I; ea cuprinde 75 medalii, pe cînd cea întâiu nu cuprindea decît 22. Din aceste 75 medalii 22 privesc intervalul de la 1839 la 1866.

Cîte o dată s'aũ bătut două medalii pentru același eveniment; acest lucru este regretabil și l'am menționat de cîte ori l'am aflat. Pentru ca medaliele să răspundă pe deplin scopului lor este indispensabil ca baterea lor să nu se facă decît cu autorisațiunea unei comisii speciale. M'am hotărît a mă abține în această lucrare de orice critică, dar nu mă pot opri de a arăta, în mod general, că multe din medaliele noastre, dacă ar fi fost supuse unei comisii speciale, ar fi fost mai estetice sau cel puțin ar fi avut inscripțiuni românești.

INTRODUCERE

Cînd ne reprezentăm epoca îndepărtată a zidirei lumii, cataclismele naturii și svîrcolirile omenești care distrug, până a-î șterge urmele, rodul muncii silitoare a lungii generațiuni și vedem că abia de la vro 7000 ani în urmă posedăm numai niște tradițiuni vagi și mistice asupra istoriei omenirii, că timpuri încă mult mai apropiate nu ne sunt cunoscute decît foarte imperfect, că altele care nu au o vechime mai mare de 2000 ani și chiar mai mică nu ne sunt revelate decît din întemplantare prin cercetarea unor monumente ruinate cari, cu mari anevoințe trebuiesc scoase de sub pămînt, atunci înțelegem cită însemnătate este de dat unor mijloace trainice de a transmite veacurilor viitoare cunoștința stărei în care s'a aflat fie-care epocă și a faptelor petrecute.

În concurență cu metodele ordinare de scriere și cu inscripțiunile lapidare medaliele răspund negreșit în modul cel mai priincios menirii lor.

Medaliele pot fi privite ca monumente durabile menite a păstra amintirea unor evenimente însemnate, a glorifica

isbânzi strălucite și a lega, în urma unor întâmplări stricătoare, inelele rupte din lanțul istoriei omenirei: ele constituie istoria metalică (scrise pe metal) a popoarelor și a Domnilor cari s'a ilustrat prin înțelepciunea sa și vitejia lor.

Istoria metalică inferioară istoriei scrise pe alte materii mai puțin trainice întru aceea că nu este primitoare de o dezvoltare întinsă și nu transmite decît evenimentele însemnate ale unei epoci iar nu desfășurarea și tălmăcirea tuturor evenimentelor, o întrece însă întâi prin aceasta că în puține cuvinte și numai cu ajutorul unor figuri fie alegorice, fie reale, descrie un complex de fapte arătând tot o dată și rezultatele dobândite, așa fel că impresiunea și priceperea trec ușor și imediat de la ochi la minte, și apoi prin aceea că înfruntă toate rigorile timpului, străbate prin veacuri nenumărate chiar fără îngrijirea omului și transmite posterității celei mai depărtată cunoștința faptelor ce i'a fost încredințate.

Cuvântul medalie derivă de la cuvântul italian **Medaglia** format el însuși prin corupțiune de la latinul «**Metallum**» adică făcut din metal.

Adevărate medalii având un caracter special și deosebinduse bine de monete, (și unele și altele se chemaș la Romani «**Nomisma**») nu sunt decît de la Iuliu Cesar încoace: până la acea epocă medaliele și monetele se confund, neavând caractere distinctive precise, și este foarte probabil, că ceea ce se socotește ca medalii ale Regilor Macedoniei, Siriei și Egiptului se nu fie decît monete.

Sub Iuliu Cesar s'a statornicit caracterul exterior al monetelor și al medaliei.

Monetele purtau pe avers efigia Impăratului, iar pe

revers numele monetarului care le fabricasă, cu scrierea următoare: III VIR A. A. A. F. F. adică: TRIUMVIR ÆRE, ARGENTO, AURO, FLANDO, FEBIUNDO. Triumvir este calificățiunea monetarului; i se spunea și **Mensarius**, adică membru în comisiunea finanelor: iar înțelesul legendei este că triumvirul cutare face monetele din bronz, argint, aur topind și bătând.

Medaliile poartă pe avers o efigie sau represintarea vre-unui alt chip real sau metaforic, iar pe revers indicațiunea vre-unui eveniment memorabil; întâiul se numește tip, al doilea legendă, iar în tehnică se întrebuințează denominațiunile de *avers* și *revers*.

Atît tipul cît și legenda sunt, după împrejurări, simple, metaforice sau mixte și deci medaliile se pot împărți în trei clase principale purtând aceste denominațiuni.

Medaliile simple sunt acelea cari represintă un eveniment așa cum s'a întâmplat și a căror legendă îl descrie întocmai.

Medaliile metaforice sunt acelea în cari evenimentul represintat și legenda se potrivesc în chip metaforic persoanei și evenimentului pentru cari sunt bătute.

Medaliile mixte sunt acelea în cari tipul și legenda sau unul dintr'ênșii sunt în parte metaforice, iar în parte descriu sau arată faptele sau chipurile așa cum au fost.

Imprejurările precum și gustul artistic și literar determină care din aceste trei feluri de medalii este de adoptat.

Batera medaliilor era la Romani un atribut al Soveranității: monetarii, funcționarii numiți de Soveran sau de pretori, băteau singuri medalii din ordinul Soveranului sau cu autorisațiunea acestuia. Comisiuni speciale numismatice conlucrau la stabilirea tipului și la compunerea

legendei. Ast-fel nu numai s'ă păstra neatins acest atribut al Suveranităței, dar încă s'ă împedeca baterea de medalii unele fără înțeles, altele prejudiciabile adevărului istoric, iar altele lucrute fără artă sau compuse contra regulilor estetice. Aceste de pe urmă condițiuni erau de mare însemnătate în o epocă în care artele și literatura erau în înflorire: căci medaliele aveau a transmite posterității nu numai evenimentele întâmplute dar și cunoștința stărei de desvoltare artistică și literară a timpului în care erau bătute; zic și literară, căci, precum am spus, comisiuni speciale s'ă ocupa cu compunerea textului legendei care căta s'ă fie expresiv, concis și elegant.

Anticitatea ne-a transmis multe medalii; grație cercetărilor învățaților de la secolul al 16-lea încoace s'a aflat foarte multe răspândite în lumea întregă și explicațiunea lor, adesea foarte anevoioasă, a lămurit multe puncte de istorie; dar anticitatea nu ne-a lăsat nici o scriere tratând despre medalii.

De la distrugerea imperiului Roman până la Renaștere mai nu avem medalii decît din imperiul bizantin, unde s'ă păstrase cultura artelor, și a cărui distrugere a provocat în Europa Renașterea.

De la Renaștere reîncepu iarăși în Europa baterea de medalii și ea s'a perpetuat până în zilele noastre. Pe la finele secolului al 16-lea îndeletnicirea învățaților cu aflarea și talmăcirea medaliei produsă și scrieri asupra lor și astăzi toate medaliele au istoria lor sau cel puțin descrierea.

Curentul Renașterii nu pătrunsă decît foarte încet în România care era călcată neconținut de Osmanlii și devenisă împreună cu Ungaria bulevardul de apărare al

Europei în contra lor și Domniî vechii nu însemnau izbânzile lor decît prin clădiri de biserici și fundări de monastiri, avînd mai multă grijă de a mulțumi lui Dumnezeu pentru împlinirea lor decît de a le păstra amin-tirea urmașilor lor. Cu toate acestea sunt câte-va medaliî din secolele trecute începînd de la al 16-lea și din pătrarul al doilea din secolul nostru; am arătat în precuvîntarea acestei noi ediții că ele sunt descrise de D. Dimitrie A. Sturza în o scriere tipărită la Viena în 1874; dar baterea de medaliî nu începe propriu zis, în România, decît sub Domnia Majestăței Sale Regelui Carol I, la 1866. De la această epocă țara reintră în deplină posesiune a acestui atribut al suveranității, baterea de monete și medaliî cu efigia Suveranului său; contestată la început ea fu recunoscută în curînd și apoi asigurată în chip definitiv.

O desfășurare neînteruptă de fapte însemnate și glorioase pe terenul politic, economic și cultural provoacă de la suirea pe Tron a Regelui Carol I baterea a peste 50 de medaliî comemorative al căror șir de sigur se va prelungi. Aceste medaliî se împărțiră la persoanele însemnate și la uniî funcționari din Regat, cînd unora cînd altora, după fluctuațiunile politice, așa că aceste fiice glorioase a Domniei Majestăței Sale Carol I, cari sunt ca pagini neșterse ale istoriei noastre contimporane, stau rîsfirate în mîni diverse și foarte puțini posedă colecțiunea lor întregă.

Scrierea aceasta are de scop a împlini această lipsă și pentru ca ea să fie mai atrăgătoare și să poată chiar, până la oare-care punct, suplini pentru cititor lipsa medalielor, am dat pentru cea mai mare parte reproducerea

lor în facsimile în mod absolut exact, de oare-ce reproducerea s'a făcut prin procedeul fotozincografic.

Impărțirea materiei din această ediție s'a făcut în chipul următor :

Partea I cuprinde Medaliele privitoare la Dinastie, la fundări și restaurări de monumente, la evenimente politice, la diverse serbări naționale. (30 medalii).

Partea II cuprinde Medaliele cari privesc dezvoltarea noastră pe terenul instituțiilor patriotice, economice, industriale, agricole, de bine-facere și culturale și comemorarea bărbaților noștri iluștri. (23 medalii).

Partea III cuprinde Medaliele de la 1839 la 1866, cel puțin pe acelea pe cari le-am aflat și dacă din cercetări ulterioare voiū măi afla încă altele le voiū arăta în viitoarea ediție. Cea însă ce pot asigura este că între viitoarea ediție și aceasta de față nu va exista deosebirea ce există între dânsa și cea d'întâiū. (22 medalii).

Înainte de a încheia sunt dator să aduc mulțumirile mele D-lui Gr. G. Tocilescu și D-lui Sub-locotinent Stelian S. Șoimescu pentru concursul bine-voitor ce mi-aū dat în cercetarea și aflarea medaliei.

Iulie 1894.

TABELĂ DE MATERII.

PARTEA I.

	<u>Pagina</u>
<i>Precuvântare</i>	1
<i>Introducere</i>	5
1) Suirea pe tron a Regelui Carol I	17
2) Semn de distincție	21
3) Reconstruirea Ospiciului Sf. Pantelimon din 1750	23
4) Căsătoria Regelui.	25
5) Clădirea bisericeii Asilului Elena Doamna	29
6) Nașterea Principesei Maria	31
7) Botezul Principesei Maria.	32
8) Portul Brăila.	23
9) Portul Galați.	34
10) Eguurile din Galați	37
11) Resbelul din 1877—78 și apărătorii Independenței	39
12) Carmen Sylva	45
13) Desvelirea statuei lui Heliade	47
14) Serbarea proclamării Regatului	49
15) Castelul Peleş	53
16) Reconstruirea bisericeii Domnița Bălașa.	55
17) Restaurarea bisericeii Curtea de Argeș	59
18) Ateneul Român (punerea pietrei fundamentale)	63
19) Restaurarea Mitropoliceii din Iași	65
20) idem (model mic)	67
21) Desvelirea statuei lui Miron Costin	69
22) Palatul Ateneului (inaugurare)	73

	<u>Pagina</u>
23) Jubileul Conservatorului de muzică.	75
24) Liceul din Turnu-Severin (punerea pietrei fundamentale	77
25) Jubileul Academiei Române	79
26) Jubileul Domniei Regelui Carol I	83
27) idem (model mai mare)	85
28) Societatea politehnică inginerului A. Saligny	87
29) Căsătoria Prințului Ferdinand	91
30) Nașterea Prințului Carol	95

PARTEA II.

31) Medalia pentru premii a Școlii de Belle-arte.	99
32) Medalia concursului agricol din 1867.	101
33) » » » » 1871.	103
34) » » » » 1873.	104
35) » » » » 1880.	105
36) Medalia tip pentru concursuri agricole.	106
37) Medalia Societății Române de arme	109
38) Medalia pentru premii la concursurile generale liceale	113
39) Sfințirea drapelului gardei civice din Galați	115
40) Junimea Academică Română lui Ștefan Cel Mare	117
41) Rîvnitorii gloriilor străbune	118
42) Societatea Concordia Română	121
43) Societatea Cooperatorilor	125
44) Expozițiunea Cooperatorilor	127
45) Concursurile de dare la semn a armatei Române	129
46) idem idem	130
47) Asociațiunea de Bine-facere Caritatea din Roman	131
48) Societatea de dare la semn	133
49) Academia Română Prințului ereditar al Italiei.	135
50) Lui Ion Brătianu	137
51) Academia Română lui Gh. Barițiu	139
52) Medalia distinctivă a membrilor Societății Cooperative	141
53) Institutele Unite din Iași	143

PARTEA III.

	<u>Pagina</u>	
54) Institutul de naștere și de moșit	147	+
55) Principelui Mihail Sturdza	149	
56) idem. medicilor din Moldova	151	+
57) Restaurarea Monastirei Bistrița	153	+
58) 11 Iunie 1848	155	+
59) 13 Septembrie 1848	157	+
60) Reedificarea bisericii Sf. Spiridon	159	
61) Zidirea bisericii Evanghelice din București	161	
62) Reedificarea Mitropoliei din București	163	+
63) Zidirea ospiciului al II-lea pendinte de Sf. Pantelimon.	163	
64) Reedificarea bisericii Sf. Dimitrie din Craiova	167	+
65) Adunarea Electivă din Iași lui V. Sturdza și A. Panu	169	+
66) Deputatul este inviolabil	171	+
67) Fundarea Asilului Elena Doamna	173	+
68) Județul Tecuci lui Cuza Vodă	175	
69) Fundarea Manufacturei de arme	177	x
70) Județul Dâmbovița lui M. Kogălniceanu.	179	x
71) Turnu-Măgurele lui C. Negri	181	+
72) idem lui M. Kogălniceanu.	183	
73) Concurs agricol la Fălticeni 1864	185	+
74) Expozițiune de orticultură la Iași 1865	186	-
75) idem la București 1866	187	x
76) Diverse în număr de 9	189—194	

SUPLEMENT LA PARTEA II.

77) Societatea de dare la semn	196	+
78) Moartea lui Cuza Vodă	197	+
79) Urechii lui V. Alexandri	198	

SUPLEMENT LA PARTEA III.

80) Podul peste Olt	199
81) Fântânele din București.	200

	<u>Pagina</u>	
82) Divanul ad-hoc	201	†
83) 7 și 9 Octomvrie 1857	202	†
84) Curtea de Casație	203	
85) Orașul Rîmnicu-Sărat lui C. Negri	204	
85 a) Comerțul Capitalei idem.	104	
36) Pentru devotament și curaj	205	
87) Virtute militară	206	
88) Concurs agricol regional la Iași 1865	207	

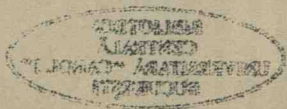


PARTEA I

BIBLIOTECA
CENTRALĂ
UNIVERSITĂȚII "CAROL I"
BUCUREȘTI



Sapientia, virtute ac armis.





COIN
LIBRARY
UNIVERSITY OF TORONTO
LIBRARY

1866

Divanurile întrunite în țările Române la 1857 spre a chibzui asupra organizării lor politice și numite «Divanuri ad-hoc» declarase că dorințele lor cele mai vii erau mai ales Unirea țărilor și așezarea în capul lor a unui domn străin, ereditar, ales din dinastiele domnitoare ale Europei și ai cărui moștenitori să fie crescuți în religiunea ortodoxă.

Congresul din Paris, după împotrivirea fățișă a Austriei și a Turciei, nu încuviință aceste dorințe și Adunările electivă din București și din Iași trebuiră să procedă fie-care în parte la alegerea unui Domn pămîntean.

La 5 Ianuarie 1859 Adunarea din Iași alese

Domn pe Colonelul Alexandru Ioan Cuza, iar Adunarea din București îl alege tot pe dînsul la 24 Ianuarie.

Calea spre unirea mult dorită era ast-fel deschisă și dorința de a avea un Domn străin nu era nici ea părăsită, căci Domnul pămîntean ales și proclamat sub numele de Alexandru Ioan I iscăli, îndată după depunerea jurămîntului, o declarațiune prin care se îndatora, în cazul când unirea Țărilor s'ar realiza, să abdice în favoarea unui Domn străin. Poarta recunoscuse alegerea Principelui *Alexandru Ioan I*, dar îi dădu investitura prin două osebite firmane; mai târziu ea se învoi la unirea administrativă a amînduror Țărilor și la formarea unei singure Camere și unui singur Minister; comisiunea Centrală din Focșani să desființă și ast-fel la 1861 unirea țărilor era un fapt desăvîrșit și scaunul Domniei așezat în București.

Acum partidele erau nerăbdătoare de a vedea pe *Alexandru Ioan I* îndeplininduși obligațiunea de a abdica în favoarea unui Domn străin și părăndulise că ar întârzia prea mult, urziră și executară în noaptea de 11 Februarie o conspirațiune în urma căreia Cuza Vodă își semnă actul de abdicare.

Locotenența Domnească compusă din Domni Lascar Catargi, general Golescu și colonel Hara-

lamb deferi poporului, convocat în comiții pe comune, alegerea Domnului și în luna Aprilie acesta se rosti prin 685.000 voturi pentru Principele *Carol Ludwig de Hohenzollern Sigmaringen*, al doilea fiu al Principelui *Anton de Hohenzollern Sigmaringen*.

La 1 Mai Camera, aleasă în acest interval, respinse presiunile ce se exercitaū de afară contra alegerii efectuată, luă act de alegerea ce făcuse poporul și proclamă Domn pe Principele Carol Ludwig de Hohenzollern Sigmaringen sub numele de CAROL I. Principele Carol primi greaua sarcină ce I se încredință și înfruntând mari primejdii se îndreptă spre România pe al cărei pământ călcă fericit în zioa de 8 Maiū. La 10 Mai El își făcu intrarea în București și fu întâmpinat la Băneasa de toată garnisoana și de toată populațiunea Capitalei care cu Țara împreună își punea într'Ênsul toate speranțele.

Marile dorințe ale Țerei erau îndeplinite în fapt și CAROL I DOMNUL ROMÂNILOR, nu întârzia a obține atît de la Poartă cît și de la Europa întreagă recunoașterea alegerii Sale.

Această isbândă va fi inelul întâi al unui lung lanț de alte isbânzi cari vor fi vrednica răsplată a credinței și stăruinței neclintite a poporului Român.

O mică medalie, dintre medaliele simple, amin-

tește suirea pe tron. Pe avers e efigia Majestății Sale cu inscripțiunea:

CAROL I DOMNULŢ ROMÂNILORŢ

Pe revers o simplă dată: **1866** și o cunună de stejar. Gravorul Kullrich a săpat această medalie de 41^{m.m.} diametru. Ea a fost bătută la Monetăria din Berlin.



1866

Sn o țară în care aproape totul era de creat, în care trebuia trezit emulațiunea unora și distinse serviciile altora, un semn de distincțiune era neapărat; dar crearea unei decorațiuni presinta oare-cari greutateți din cauza susceptibilităței Porței.

Majestatea Sa decise să constituie un semn de distincțiune din o mică medalie de 36^m diametru întocmai asemenea medaliei bătută pentru comemorarea suirei Sale pe Tron: Pe avers e efigia Majestăței Sale cu inscripțiunea :


CAROLŪ I DOMNULŪ ROMÂNILORŪ

iar pe revers veleatul **1866** închis în o cunună de stejar.

Medalia aceasta săpată de Kullrich s'a bătut în Berlin numai în aur și a servit drept decorațiune până la înființarea ordinului Steaua României.



1868

 a 1750 Grigorie Ghica Vodă construisese un ospiciu pendinte de Sf. Panteleimon; suferind mai multe și însemnate stricăciuni reclădirea lui deveni indispensabilă.

Această reclădire se și făcu în anul 1868 și în amintirea ei se bătu o medalie de 41^{mm.} diametru.

Aversul poartă efigia Majestății Sale cu inscripțiunea:

CAROL I DOMNUL ROMÂNILOR.

Legenda reversului e următoarea:

OSPICIU
ST.
PANTELEIMON
REDICAT LA ANU 1750
DE
GRIGORIE GHICA VODĂ
RECONSTRUIT DIN TEMELIE
27 IULIE
1868
IN DILELE MĂRIEI SÉLLE.



~~XXXX~~

1869

Trecuse trei ani decînd Majestatea Sa Regele CAROL I s'ă suise pe tronul Romîniei și neîncetatele preocupări ale stabilirii unei bune rîndueli în cîrmuirea țerei și a desvoltării mai ales a căilor de comunicațiune nu'l permise încă de a îndeplini dorința cea mai vie a poporului Romîn, asigurarea perpetuărei Dinastiei.

Dacă însă Majestatea Sa nu îndeplinise această dorință totuș nu lipsea de a pregăti îndeplinirea ei.

La 26 August 1869 «Monitorul Oficial» vesti Țerei că Majestatea Sa a plecat pentru Germania și Occident și că această călătorie s'a început pe drumul de fier de la București la Giurgiu care era

gata și în ajun de a se da în circulație. Această cale ferată era primul rezultat spre dezvoltarea noastră materială; un inginer Român, D. I. Lupulescu, luase o parte activă la construcțiunea ei.

După o călătorie prelungită în cursul căreia Majestatea Sa întâmpină de la diferitele Curți, dar mai ales de la Curtea Imperială Francesă, o primire strălucită, Majestatea Sa, sosită de câte-va zile în Neu-Wied, trimise de acolo la 6 Octombrie Președintelui Consiliului de Miniștri următoarea telegramă:

— «Astăzi sunt fericit de a putea da Poporului Meu garanțiile de ordine și stabilitate pe cari le reclamă pentru viitorul său, vestindu-vă că Eū am îndeplinit logodna Mea cu Principesa ELISABETHA de WIED, născută în 24 Decembrie 1843.» —

Viitoarea regină a României era fiica reposatului Principe Wilhelm Herman de Wied și a Princesei Maria de Wied, familie aliată cu cele mai ilustre Case Imperiale și Regale din Europa.

Consiliul de Miniștri aducând la cunoștința Țerei această fericită logodnă zicea:

— Națiunea Română de pe acuma se poate felicita despre juna sa Suverană care se deosebește tot atît prin Grațiile și blîndețea Sa cât și prin noblețea

inimei Sale. Ea prin virtuțile Sale va ști împreună cu Augustul Său Soț, a înălța splendoarea Tronului României. —

Căsătoria avu loc la Neu-Wied în ziua de 3 Noiembrie. Prezicerile Consiliului de Miniștri s'au împlinit și Țara întreagă hrănește în sufletul ei o nemărginită iubire pentru Majestatea Sa Regina Elisabetha.

Medalia care s'a bătut pentru amintirea acestei fericite căsătorii este în diametru de 50^{mm}. Săpată de gravorul Kullrich ea poartă pe avers efigiele îmbinate ale Majestaților lor cu inscripțiunea:

CAROL I DOMNU ROMÂNILOR
PRINCESSA ELISABETHA DE WIED

Reversul represintă Castelul din Sigmaringen și poartă legenda:

COMEMORATIVĂ CUNUNIEI DIN $\frac{3}{15}$ NOV.
1869.



1870

Căminul Elena Doamna, fundat la anul 1862, luna Iulie în 29 și destinat copiilor găsiți și orfani, era neîncăpător și lipsit de biserică. Majestatea Sa Regina Elisabetha, abia sosită în țară, luă acest institut sub patronagiul Ei, dete educațiunei ce se preda într'ensul o direcțiune din cele mai salutare, făcu să i se mai adauge un pavilion central și să se ridice o biserică.

Pentru amintirea acestor edificări se bătu o medalie de 41^{m.m.} diametru. Pe avers e fațada bisericeii cu inscripțiunea :

BISERICA ASILULUI ELENA DÓMNA

Legenda reversului este următoarea:

FONDATĂ DE
MĂRIA SA DÓMNA
ELISABETA
SOCIA
DOMNITORULUI ROMÂNIEI
CAROL I
LA 24 APRILIE ANNUL 1870
DATA ȘI A EDIFICĂREI
PĂRȚII CENTRALE A ACESTUI
STABILIMENT




1870

Dumnezeu bine-cuvântase căsătoria Majestă-
ților Lor : la 27 August 1870 Majestatea
Sa Regina născu o fiică care fu botezată
sub numele *Maria*.

Nașterea este amintită de o mică medalie de
24^{m.m.} diametru purtând pe avers efigiele îmbinate
ale Majestăților Lor cu inscripțiunea :

ELISABETHA DOAMNA

CAROL I DOMNUL ROMÂNILOR

Legenda de pe revers este următoarea: 

SPRE
SERBAREA
N A S C E R E Î
PRINCIPESEI
MARIA
JOUÏ $\frac{27 \text{ AUGUST}}{8 \text{ SEPTEMBRE}}$
1 8 7 0.

Pentru comemorarea botezului Primăria Capitalei a făcut să se bată o mărturie în diametru de 27^{m.m.}. Aversul poartă marca Capitalei cu inscripțiunea:

COMUNA BUCUREȘTI

Legenda de pe revers este următoarea:

PRINCIPESA MARIA
NĂSCUTĂ
LA ANUL 1870
AUG. 27
BOTEZATĂ
ACELAȘ AN SEPT. 30.



1872—1873

Devoltarea materială a Țerei, a mijloacelor de comunicațiune mai ales, era una din preocupățiunile de căpetenie ale Majestații Sale; accesibilitatea porturilor Galați și Brăila trebuia să se facă cât de lesnicioasă. Să începură dar lucrări mari de construcțiuni de cheuri atît în Galați cît și în Brăila și terminându-se să bătură medalii cu ocasiunea serbărei inaugurărei lor.

Medalia Cheului Portului Brăila este următoarea :

Avers: Perspectiva orașului Brăila și acea a Dunărei cu un vapor mergînd la deal și o corabie coborînd la vale ; după corabie se vede scara cheului.

Sub această perspectivă inscripțiunea:

CHEUL PORTULUI
BRĂILA

Legenda reversului este cea următoare:

FONDAT LA ANUL
1872
ÎN TIMPUL DOMNIEI LUI
CAROL I
FIIND PREȘEDINTE AL CONSILIULUI
ȘI MINISTRU DE INTERNE
L. CATARGI
MINISTRU LUCR. PUBL. N. KRETZULESCU
CONSILIERI:
A. ZERLENTI, CAP. MIRDESCU,
C. ȘTEFAN, N. STĂNESCU,
A. ANGHEL, PR. PARASCHIVESCU
V. CURTOVICI, L. STEFĂNESCU,
D. DĂRCĂLESCU.

Această medalie are 50^{m.m.} diametru.

Iată și descrierea medaliei cheului din Galați:

Avers: Imprejur o ghirlandă de frunze de laur;
în partea de sus o ancoră cu inscripțiunea de-a-
supra în cerc:

COMUNA URBEI GALAȚI

Sub ancoră e inscripțiunea:



SUB DOMNIA LUÎ
CAROL I
ANULŪ MDCCCLXXIII
S'A
CONSTRUIT CHEUL


Revers: Imprejur o ghirlandă de frunze de laur
și în câmpul din mijloc legenda:

LUCRĂRILE PUBLICE
SUNT
MONUMENTELE POPÓRELOR
ONÓRE
CELOR CE LE PROTEG

Această medalie are 51^{m.m.} diametru.



1873

n același an în care se termina cheul din Galați Primăria isprăvea și lucrarea egourilor, adică a canalelor de scursuri. Pentru comemorarea terminării acestei mari lucrări se bătu o medalie de 50^{mm.} diametru.

Pe avers, în partea de sus, se citește înscricțiunea:

CONSTRUCȚIA EGOURILOR COMUNEI GALAȚI.

Dedesupt o ancoră stă rezimată pe o movilă.
Sub movilă e inscripțiunea:

PRIMAR: A. MORUZI

PREFECT: N. CATARGI

CONSTRUCTOR: GR. HELIADE

1873 APRIL 15

Legenda de pe revers este următoarea în par-
tea de sus împrejur :

DOMNIA CAROL I

iar în cîmpul din mijloc :

MINIȘTRI

PRES. L. CATARGI

P. MAVROGHENI

G. COSTAFORU

I. FLORESCU

C. TEL

Toate aceste închise în o cunună de frunze de
stejar și de laur.



1877 — 78

Sângeroasa înăbușire a rescoalelor din Herze-
govina și neisbutirea conferenței din Lon-
dra făcuse neînălăturat resbelul dintre Rosia
și Turcia.

Așezată între acești doi inamici, România avea
a fi tîrîță, chiar fără voia ei, în luptele lor, și deci
Camerile fură convocate în sesiune extraordinară
la 14 Aprilie 1877 spre a lua hotărîri în privința
apărării Țerei. Majestatea Sa Regele Carol I în-
cheia ast-fel mesagiul de deschidere al Camerelor:

«In îndeplinirea acestei sânte datorii (apăra-
rea țerei) fie bine încredințată Țara Mea că
«voî ști a plăti cu persoana Mea.»

Incălzite de aceste mândre cuvinte, inimele Ro-

mânilor se înălțară și toți se pregătiră la toate jertfele pentru a redobândi independența prin arme.

Luând de pretext Convențiunea de trecere pe teritoriul Român ce guvernul Majestății Sale încheiase cu Impărația Rosiană, (convențiune care a dat loc cu baronul Stuart, ministru plenipotențiar rosian, la un episod care pune în o mare lumină înaltele virtuți ale Majestății Sale precum și destoinicia și bărbăția Ministrului Kogălniceanu), armatele turcești îndreptară în contra țermurilor noastre acte de ostilitate pe cari România se mărgini de-o dată a le respinge, luându-le însă de temeî pentru a și proclama, în zioa de 21 Mai 1877, neatîrnarea.

Armatele Rosiene trecuse Dunărea și isbânda părea să le însoțească în primii lor pași: dar la 19 Iulie ele primiră o dureroasă înfrângere care le amenința chiar de o desevêrșită distrugere.

Majestatea Sa Regele CAROL I care lăsase armatele Rosiene singure în fața victoriei hotărî, în ceasul de primejdie, să arunce în luptă greutatea spadei sale și trecu Dunărea în capul Armatei Române.

Această hotărîre inimoasă, fie că a fost luată, cum zic unii, după stăruitoarele și desnădăjduitele solicitațiuni ale Marelui Duce Nicolae, fie că resulta în un chip firesc din chibzuirile prevăzătoare ale Majestății Sale și din pornirile inimei Sale ca-

valerești, a avut ca efect de a încorona edificiul nostru politic pe care Majestatea Sa îl primise la 1866 numai în stare de închezare.

Neatârhnarea pe care o proclamase Camerele în ziua de 21 Mai fu în curând cucerită, grație brațului valoros al Majestății Sale.

Majestatea Sa Regele CAROL I luă la 14 August comandamentul Armatei de împresurare a Plevnei numită Armata de Vest și compusă din trupe române și rosiane.

Sub comandamentul Acelui pe care glasul Țerei l'a numit **Marele Căpitan** se dădu un șir de lupte, unele victorioase, altele neisbutite, dar toate glorioase și încoronate în fine prin căderea Plevnei și îngenunchierea inamicului.

Armata de Vest comandată de Regele CAROL împrăștiase cumplitetele primejdii cari amenințau Armatele Rosiene. Victoria ei era hotărîtoare și punea capăt răsbelului, iar Poporul Român dovedea că în inima fiilor săi erau încă vii virtuțile strămoșilor.

Medalia ce s'a bătut la 1881 consacrază amintirea glorioasă a acestor evenimente.

Ea este săpată de gravorul Kullrich din Berlin și are 84^{mm} diametru. E cea mai mare din medaliele noastre și poartă pe avers effigia Majestății Sale cu inscripțiunea:

CAROL I REGE AL ROMÂNIEI

Pe revers e reprezentată România ținând în o mână un scut cu armele țerei, iar în cea-laltă o cunună: deasupra sunt scriși anii Resbelului 1877—1878 iar la dreapta ei, pe un soclu indicând data 1881, e așezată Coroana Regală, Coroana de Oțel.

Imprejur o serie de basreliefuri figurează principalele episoade ale Resbelului: se vede silueta Mitropoliei de unde pleacă oștirea cu bine-cuvântarea Inaltului Cler, luarea Nicopolei, trecerea Dunărei, luarea Plevnei și întoarcerea triumfală.

Deși această medalie este dintre medaliele mixte, totuși e de observat că singura ei parte alegorică este închipuirea României prin o femeie îmbrăcată în haine românești, iar încolo măreția evenimentelor descrise a făcut ca simpla lor reprezentare să fie mai elocventă de cum ar fi fost orî-ce alegorie.

Gravorul Kullrich a dat glorificațiunei isbândeii Armatei Române în capul căreia să afla Majestatea Sa Regele Carol I o expresiune vorbitoare, dar e neasemănată dibăcia lui întru a aduce un omagiū Majestății Sale Reginei care îngrijind pe răniți îmbărbăta pe luptători: această dibăcie stă în aceasta că a reprezentat pe România sub nobilele trăsături ale Majestății Sale Reginei Elisabetha.



Cînd ne întoarcem privirea de la această medalie la micul medalion cu care se începe această lucrare și punem în fața smeritului veleat 1866 întreaga epopee ce descriu basreliefurile, un strigăt de laudă să înalță către cer din inimele noastre.

La 1866 eram în ajunul tradiționalei și dure-roasei călătorii la Constandinopol, la 1877 suntem a douazi de Proclamarea—de Cucerirea Independenței. Medalia aceasta nu a fost bătută decît la 1881.

* * *

Aci semnalez mica medalie de 30^{mm.}, diametru ce s'a împărțit tuturor acelor cari aũ luat parte la resbelul din 1877.

Aversul represintă Victoria și Libertatea, avênd la picioarele lor trofee de arme și un iatagan aruncat în o parte.

Pe revers, coprinsă în o ghirlandă de frunze de stejar și de laur, e Coroana Regală cu monogramul Majestăței Sale dedesupt și legenda:

APĂRĂTORILOR
INDEPENDENȚEI
IN
RESBELUL
1877—1878

Gravorul acestei medalii este D. E. Falot.



[Handwritten signature]

*

CARMEN SYLVA

Un scriitor de un talent strălucitor, un poet de o imaginațiune puternică și de o simțibilitate foarte gingașă răspândise în lumea întreagă scrieri asupra Românilor, scrieri cari erau semnate de pseudonimul Carmen Sylva.

Toată lumea le admira și pseudonimul nu mai avea puterea de a ascunde pe autor, care nu era altul decît Majestatea Sa Regina Elisabetha.

Semnele puternicei personalități a Majestății Sale Reginei, darurile bogate cu cari O înzestraseră natura devenise prea cunoscute pentru ca să nu fie descoperite în operele scriitorului Carmen Sylva.

Societatea Academică, devenită de curând Academia Română era datoră să aducă omagiile Sale

Poetei care ilustra România în țările străine, adăogându-și ast-fel sie însăși în strălucire.

Ea proclamă dar în unanimitate în ședința de la 31 Martie 1881, după propunerea d-lui N. Ionescu, pe Carmen Sylva membru de onoare al Academiei.

În amintirea acestei proclamări se bătut o medalie de 35^{mm.} diametru săpată de Kullrich.

Pe avers e efigia Majestății Sale Regina Elisabetha cu inscripțiunea:

CARMEN SYLVA

Legenda reversului e următoarea:


VIVO

AUGENS

Această legendă e închisă în o cunună de frunze de laur.

Am găsit această medalie la D. Resch care o păstrează cu un cult oare-cum religios și căruia îi aduc acum din nou mulțumirile mele cele mai vii pentru că mi-a pus'o la dispozițiune.

1881

oată lumea cunoaște statua ce s'a ridicat lui Heliade în fața Palatului Universității.

La inaugurarea acestui monument s'a bătut o mică medalie de 27^{mm}. diametru, reprezentând pe avers însuși monumentul cu inscripțiunea:

ION HELIADE RĂDULESCU

la dreapta și la stânga soclului sunt datele nașterii și a morței lui, 1802—1872, iar sub soclu data inaugurării monumentului, 1881.

Pe revers e o ghirlandă de frunze de stejar și de laur, având în deafară și împrejur legenda:

URĂSC TIRANIA
MÎ-E FRICĂ DE ANARCHIE.

Înăuntrul ghirlandei se citesc datele însemnate
din viața lui Heliade:

1822

1836—1844

9 JUNIU

1848

Ridicarea acestei statue se datorește stăruinței
și chiar inițiativei D-lui Sava N. Șoimescu căruia
literatura noastră datorește scrieri interesante.



1881

In descrierea medaliei Resbelului am văzut că România își proclamase Neatârnairea pe care apoi Majestatea Sa Regele Carol I o cucerise cu spada pe câmpiele însângerate ale Bulgariei.

Pacea se făcuse între Rusia și Turcia, dar tratatul de la San Stefano fu supus revizuirii unui congres European întrunit la Berlin.

Congresul recunoscu Neatârnairea noastră impunându-ne însă oare-cari condițiuni.

Călăuzită de înțeleptele povețe ale Majestații Sale Regelui Carol I, Represintațiunea națională îndeplini cu sfințenie obligațiunile ce stipulă tratatul din Berlin și în ședința de la 14 Martie 1881 pro-

clamă Regatul, dând Domnului Țărei CAROL I și succesorilor Săi titlul de Rege.

Să pregăti pentru ziua de 10 Mai, aniversarul intrării Majestății Sale în București, o mare festivitate pentru a serbători proclamarea Regatului.

Intreaga garnisonă a Capitalei, toată populația ei, delegațiunii a tuturor regimentelor cari participase la Resbel, a tuturor Comunelor și Societăților din țară, cetățeni veniți plini de entusiasm din toate unghiurile Regatului participară, cu inimile pătrunse de recunoștință și devotament pentru Rege, la această serbare al cărei moment cel mai însuflețitor a fost acela în care Președintele Camerei, bătrînul C. A. Rosetti închină Majestății Sale Regelui CAROL Coroana de oțel, acea coroană pe care, în capul bravei Sale oștiri, o cucerise pe câmpiele Bulgariei și care era făurită din trofeele resbelului.

Pentru a consacra amintirea acestei mărețe serbări se bătă o medalie; ea are 59^{mm}. diametru; este săpată de gravorul Kullrich și poartă pe avers efigia Majestății Sale cu inscripțiunea:

CAROL I REGE AL ROMÂNIEI

Pe revers stă scris, în mijloc, ca pe o tablă, textul Legei din 14 Martie 1881, iar împrejur o legendă

amintește Serbarea proclamării Regatului la 10 Mai 1881.

Această medalie este dintre medaliele simple; ea relatează evenimentele cum au fost, fără a recurge la nici o metaforă.

* * *

Cu această ocaziune s'a mai bătut o mică medalie de modulul piesei de 5 lei, având pe avers efigia Majestății Sale cum e pe aceste piese; pe revers, în mijloc, e săpată Coroana de oțel și supt dînsa se citește:

10 MAI
1881



1883

După sosirea'I în țară Majestatea Sa Regele Își dete toate silințele, făcând dese călătorii, de a cunoaște noua Sa Patrie, căreia devotase toate gândurile, toată activitatea, toată inima Sa.

Majestatea Sa vroia să cunoască lucrurile, oamenii, înclinațiunile și aplecările lor ca să poată pătrunde geniul Națiunei și să'î dea în consecință direcțiunea care 'î putea fi mai folositoare.

Cu ocasiunea acestor călătorii situl de la Sinaia numit Peleş, care li reamintea locurile natale, farmecă inima și ochii Săi și Majestatea Sa Să hotărî a strămuta nesănătoasa reședință de vară a Curței de la Cotroceni în inima munților din județul Prahova, la Sinaia.

La 1873 s'începu clădirea mândrului Castel Peleş care fu terminat la 1883 în al 18-lea an al Domniei. Podoabele lui năuntrice s'întrec în frumuseţă cu romantica înfăţoşare exterioară.

Ţara s'a îmbogăţit cu un monument pe care i l'ar învidia malurile Rinului; Sinaia care nu era decît un sat a devenit un oraşel de un pitoresc încântător şi întreaga vale a Prahovei a devenit un centru industrial de o mare importanţă.

Înţelepciunea are secretele ei şi aşa vedem adesea faptul cel mai simplu aducînd după sine dezvoltările cele mai fericite şi cele mai întinse.

Pentru a perpetua amintirea clădirei acestui castel s'a bătut o medalie: ea are 58^{mm.} diametru, este dintre medaliele simple şi e săpată de gravorul Kulrich.

Pe avers sunt efigiele îmbinate a Majestăţii Sale Regelui şi a Majestăţii Sale Reginei cu inscripţiunea:

CAROLUS I REX ROMANIE

ELISABETHA REGINA

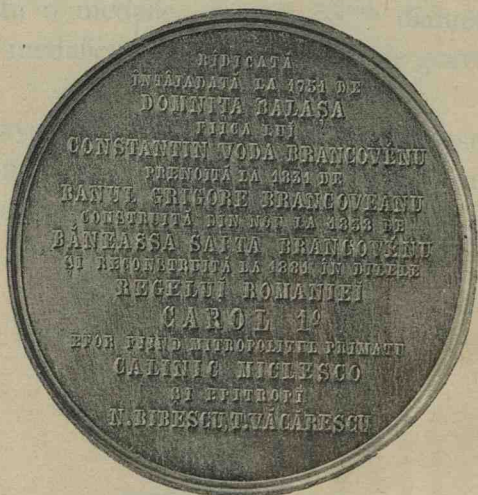
iar pe revers Castelul Peleş cu legenda:

INCOHATUM MDCCCLXXXIII

PERFECTUM MDCCCLXXXIII

ANNO XVIII

PRINCIPATUS NOSTRI.



1885

Domnița Bălașa, fica lui Constantin Vodă Brâncoveanu, a zidit la 1751, un an după construirea celui întâi ospiciu pendinte de Sf. Pantelimon, pe malul Dîmboviței, o biserică pe lângă care era alipit un asil pentru văduvele fără mijloace de viețuire și căruia hărăzise 13 moșii pentru vecinicaî întreținere.

La 1831 această biserică fu restaurată de Banul Grigorie Brâncoveanu. După moartea acestuia ea fu dărâmată de cutremurul din 1838 și reclădită de Băneasa Safta Brâncoveanu, soția răposatului Ban Grigorie: lucrările de restaurare fură terminate la 1842.

La 1881 se observă slăbirea temeliei și crăparea zidurilor.

Epitropii aşazămintelor Brâncoveneşti întreprinseră în acelaşi an o nouă restaurare în deosebite condiţiuni de trăinicie şi de bogăţie; restaurarea fu terminată în anul 1885 şi în ziua de 25 Septembrie acestaş an avu loc sfinţirea Bisericei în faţa Majestăţii Sale Regelui Carol I, care ţinea a da acestor ceremonii, prin prezenţa Sa, o deosebită importanţă şi a manifesta cât acordă Inalta Sa aprobare respectului pentru lucrurile religioase.

În amintirea acestei restaurări s'a bătut o medalie în diametru de 64^{mm}; ea poartă semnătura giuvaergiului Resch din Bucureşti.

Pe avers e profilul bisericei Domniţa Bălaşa, având dedesupt armele familiei Brancoveneşti iar împrejur inscripţiunea:

ST. BISERICĂ DOMNIȚA BĂLAȘIA.

Legenda de pe revers este următoarea:

RÎDICATĂ
 ÎNTĂIA DATĂ LA 1751 DE
 DOMNIȚA BALAȘA
 FIICA LUI
 CONSTANTIN VODĂ BRANCOVÉNU
 PREÎNOITĂ LA 1831 DE
 BANUL GRIGORIE BRANCOVEANU
 CONSTRUITĂ DIN NÓŪ LA 1838 DE

BĂNEASA SAFTA BRANCOVÉNU
ȘI RECONSTRUITĂ LA 1881 ÎN ȚILELE
REGELUI ROMÂNIEI
CAROL I
EFOR FIIND MITROPOLITUL PRIMAT
CALINIC MICLESCU
ȘI EPITROPI
N. BIBESCU, T. VĂCĂRESCU.



1886

Biserica Monastirei Curtea de Argeș datează din secolul al 16-lea; începută de Ioan Neagoe Basarab Vodă la 1513 ea a fost tîrnosită la 1517 și isprăvită la 1527.

Lăsând la o parte toate nedumeririle și toate legendele la cari a dat naștere construcțiunea ei, e destul să constatăm că monumentul acesta e una din cele mai frumoase producțiuni ale artei arhitecturale din epoca Renașterei.

Constatăm încă că soarta Ți-a fost cît se poate de furtunoasă: neîngrijirea egumenilor, răsboaiele, cutremurele de pămînt, incendiile, toate pe rînd saũ împreună încercau neîncetat acest neprețuit odor. Biserica a primit reparațiuni succesive în anii

1583, 1640, 1682, 1750, 1761, 1785, 1798 și 1828. Cutremurul din 1838 îi făcu stricăciuni considerabile cari fură reparate în parte până la 1845. La 1867 un foc distruse tot interiorul bisericeii.

Monastirea Curtea de Argeș fusese ridicată la anul 1793 la rangul de Episcopie.

Majestatea Sa Regele, care încă din prima Sa călătorie în țară, fusese adinc impresionat atît de frumusețea bisericeii cît și de starea jalnică în care se afla, hotări îndată după focul din 1867 să se ia toate măsurile de conservare și restaurare cerute de împrejurări și de însemnătatea monumentului.

Pe de o parte dar se făcură primele reparațiuni indispensabile, iar pe de alta se făcu apel la vestiții arhitecți francezi Viollet Leduc și Baudot, pentru a întocmi un plan de restaurare care se respecte întocmai stilul arhitectural în toate amănunțele ei, și se răspundă unor condițiuni de soliditate cu totul ireproșabile.

Acești arhitecți alcătuiră planul de restaurare a cărui executare fu încredințată unui alt renumit arhitect francez D. André Lecomte du Nouy.

Lucrările aceste începute la 1875 fură terminate la 1886, urmînd neîntrerupt chiar în timpul resbelului din 1877—78.

La 12 Octomvrie 1886 avu loc a doua tîrnosire a bisericeii.

Pentru amintirea acestei reclădirii s'a bătut o medalie de 58^{m.m.} diametru al cărei avers a fost săpat de Kullrich și revers de Fessler din București.

Pe avers sunt efiגיעle îmbinate a le Majestăților Lor cu inscripțiunea :

CAROL I REGE AL ROMÂNIEI. ELISAVETA REGINA.

Pe revers e profilul bisericeii restaurată cu legenda :

FUNDATĂ DE NEAGOE BASARAB

1517

RESTAURATĂ DE CAROL I

1886

Ceremonia tîrnosireii, presidată de Majestățile Lor și la care aii asistat și toți Miniștrii plenipotențiarii aii Puterilor străine acreditații pe lângă Majestatea Sa, a lăsat o amintire neștearsă în mintea asistenților.

Din cuvântarea pronunțată de Majestatea Sa Regele sa'mi fie permis a reproduce numai începutul :

«*Popoarele cari îngrijesc monumentele lor să rîdică ele înșile, căci pretutindenea monumentele sunt povestirea vie a istoriei, oglinda trecutului, semnele vederate pentru generațiunile viitoare.*»

Nu'mi permite cadrul lucrării mele de a mă întinde mai mult, de a da în întregul ei această cuvântare din care fie-care cuvânt este un elocuent învățământ.

Sfătuesc însă pe toți de a citi cartea d-lui Gr. Tocilescu relativă la ceremonia tîrnosirei din 1886 și la tot ce privește biserica Curței de Argeș de la fundare pînă astăzi.



1886

Societatea Ateneul Român este fondată din
Ianuarie 1865 ; activitatea și înrîurirea ei
bine-făcătoare sunt destul de cunoscute.

După 21 de ani de muncă stăruitoare care atrase
încurajarea publică Societatea isbuită să adune fon-
durile necesare pentru edificarea unui Palat al ei
care se începu în 1886 pe piața Episcopiei.

În amintirea punerii pietrei fundamentale a
acestei clădiri s-a bătut o medalie de 56^{mm} diametru.
Aversul nu are decît următoarea inscripțiune.

ATHENEUL ROMÂN

BUCUREȘTI 25 IANUARIE 1865

iar pe revers se citește următoarea legendă:

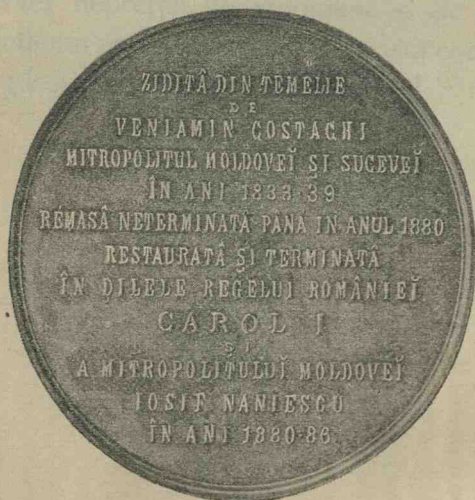
PUNEREA PIETREI FUNDAMENTALE
A PALATULUI ATHENEULUI ROMÂN
26 OCTOMVRIE 1886.

Această medalie este săpată de gravorul Fessler din București.

* * *

Cu ocasiunea inaugurării acestui palat, D. A. Odobescu, unul din cei mai de frunte membri ai Societății Ateneului a ținut o conferință care e un giuvaer neprețuit de erudițiune și de eleganță.

Indemn pe toți să citească această conferință care se găsește în editura Socecă.



1886

Cirnosirea bisericeii din Curtea de Argeş se făcuse şi Majestatea Sa graia ast-fel în discursul de deschidere al Camerei din 1886 :

«Reedificarea monumentelor vechi a fost una
«din lucrările care tot-deauna a atras deosebita
«Mea îngrijire. Am salutat cu fericire zioa în care
«frumoasa catedrală a Episcopiei de Argeş a fost
«redată cultului divin, restaurată în o splendoare
«şi frumuseţe care ridică ţara în ochii ei proprii.
«In curënd vom serba sfinţirea bisericeii Mitropoli-
«tane şi a bisericeii Sfinţilor Trei Ierarchi din Iaşi.»

In adevăr Majestatea Sa care a altoit pe armele României devisa Casei Sale: «*Nihil Sine Deo*» re-comanda în toate împrejurările restaurarea Mitropoliei din Iaşi începută la 1833 de Mitropolitul

Veniamin Costachi: (Vezi viața acestui Mitropolit scrisă de D. A. Vizanti).

Grație Înaltei Sale intervențiuni planurile de restaurare erau terminate încă din anul 1878 și fondurile votate de Camere.

Lucrările începute la 1880 ajunseră la desăvârșire în 1886 și cu ocaziunea tîrnosirei Mitropoliei s'ă bătut o medalie de 64^{m.m.} diametru.

Aversul acestei medalii reprezintă profilul Mitropoliei avînd armele Țerei dedesupt și împrejur inscripțiunea:

CATEDRALA MITROPOLIEI MOLDOVEI DIN IAȘI

Pe revers următoarea legendă.

ZIDITĂ DIN TEMELIE

DE

VENIAMIN COSTACHI

MITROPOLITUL MOLDOVEI ȘI SUCEVEI

ÎN ANII 1833—39

RĂMASĂ NETERMINATĂ PÂNĂ ÎN ANUL 1880

RESTAURATĂ ȘI TERMINATĂ

ÎN ȚILELE REGELUI ROMÂNIEI

CAROL I

A MITROPOLITULUI MOLDOVEI

JOSIF NANIESCU

ÎN ANII 1880—86.

* * *



Tîrnosirea a avut loc, la 23 Aprilie 1887 adică un an după terminarea lucrărilor și s'a bătut o mică medalie de 28^{m.m.} diametru constatând zioa tîrnosirei.

Aversul este reproducerea în miniatură a aversului medaliei de mai sus iar legenda reversului este următoarea:

INCEPUTĂ
LA 1833 DE MITROP.
VENIAMIN COSTACHI
INAUGURATĂ
LA 23 APRILIE 1887
DE MITROP.
JOSIF NANIESCU
ÎN DOMNIA
REGELUI CAROL I



1888

Întrând în cercetarea vremurilor trecute și a oamenilor a căror activitate a lăsat urme în istorie nu poți să nu fii adînc impresionat de figura lui Miron Costin; ea se arată măreață ca umbra înaltului stejar la soarele de apus.

Miron Costin a trăit între anii 1633—1691; mare dregător în Moldova, om învățat, cuget drept dar bănuț de necredință, plângând amar vremurile cumplite în cari trăia el se retrase la moșiile lui și se apucă de scrieri istorice.

În depărtarea de la care judecăm pe Miron Costin el apare ca cea mai vie personificațiune a patriotismului, a celor mai înalte virtuți civice.

Memoria unor asemenea bărbați trebuie păstrată cu sfințenie atît din simțiment de recunoștință cît și pentru a-i propune ca model.

Interpreți ai admirațiunei publice pentru marile virtuți a lui Miron Costin mai mulți bărbați politici și literați formară un comitet pentru a-i ridica o statuă în Iași, prin o subscriere națională.

Opera comitetului viū activată de neobositul ei secretar V. A. Urechia, fu încununată de succes. Statua executată de sculptorul Hegel fu așezată în Iași și în zioa de 14 Septemvrie 1888 s'a procedat la desvëlirea ei.

Pentru comemorarea acestei desvëliri s'a bătut o medalie de 51^{m.m.} diametru.

Aversul represintă pe Miron Costin cu următoarea inscripțiune:

MIRON COSTIN 1633—1691. STATUA INAUGURATĂ ÎN IAȘI
ÎN 1888 SEPT. 14 ÎN ȚILELE M. S. REGELUI CAROLI.

Pe revers se citește în cîmpul din mijloc următoarea legendă:

COMITETUL

SUBSCRIEREI NAȚIONALE

PREȘEDINTE: M. KOGALNICEANU

MEMBRII: I. CALENDERU

N. CULIANU, N. GANE

B. P. HĂSDEU, N. IONESCU, T. MAIORESCU

P. S. MELCHISEDEC, I. NEGRUZZI, A. ODOBESCU

A. PAPADOPOL CALLIMACH, C. STĂNCESCU, D. STURZA

SECRETAR: V. A. URECHIA.

Imprejurul acestei legende s'a mai adăogat:

STATUA DE WLAD. HEGEL DIN PARIS
SOCLUL DE ARHITEȚII KAHEN ȘI GABRIELESKO.


Precum vedem s'a făcut sculptorului statuei și arhitecților soclului un loc de onoare în legenda reversului, așa că s'ar crede că dacă statua a fost ridicată lui Miron Costin medalia însă s'a bătut în onoarea lor. Numele însă a bietului secretar, activității, stăruinței neobosite a căruia pot a zice că se datorește această statuie abia se mai vede.

E momentul nu se poate mai priincios de a ne aminti adagiul: *Suum cuique tribuere.*

Miron Costin începând a scrie lăuda osirdia lui Urechia Vornicul; peste 200 de ani Urechia dascălul, cum își zice singur cu prea multă modestie, plătește datoria de recunoștință a străbunului său.



1889

n anul 1886 s'a pus piatra fundamentală a Palatului Ateneului Român; la 1889 corpul principal al clădirei era terminat precum și toată ornamentația și instalația interioară.

Pentru comemorarea acestui fericit rezultat sculptorul Hegel a săpat o medalie de 67^{m.m.} diametru.

Aversul reprezintă fațada Ateneului cu domul lui antic; dedesupt sunt datele menționate mai sus:

MDCCCLXXXVI—MDCCCLXXXIX

iar împrejur inscripțiunea:

ATHENEUL ROMÂN DIN BUCUREȘTI

Pe revers e tăietura orizontală a Palatului cu următoarea legendă împrejur :

CONSACRAT SCIINȚEI, LITERILOR ȘI ARTEI.

Nu s'aŭ bătut decît puține de aceste medalii.

În cursul acestui an s'aŭ ridicat și aripele laterale ale Palatului și s'a ținut într'ênsele Prima Expoziție de pictură: terminarea acestui palat se face cu ajutorul Statului.

Nu 'mî este permis de a încheia înainte de a arăta că întreaga întreprindere a Atheneului atît în ce privește edificarea lui cît și direcțiunea intelectuală a fost neîntrerupt însuflețită de D. C. Exarcu al cărui bust în bronz s'a așezat în Atheneu în semn de recunoștință.



1889

Fondat la 1864 în acelaș an ca Scoala de Bele-Arte, Conservatorul de musică și declamațiune împlinea 25 de ani de existență și își serba jubileul la 1889.

Pentru amintirea acestei serbări s'a bătut o medalie de 36 $\frac{1}{3}$ m.m. diametru pe al cărui avers se vede în mijloc o liră închisă în o ghirlandă de frunze de laur.

Imprejurul lirei e inscripțiunea :

CONSERVATORUL DE MUSICĂ ȘI DECLAMAȚIUNE DIN
BUCUREȘTI

Sub liră se citește :

FONDAT ÎN
1864.

Pe revers, închisă în o ghirlandă de frunze de laur e scrisă împrejur, legenda :

AMINTIREA JUBILEULUI DIN ANUL 1889.

Această legendă urmează, în cîmpul din mijloc, ast-fel :

SUB DOMNIA
M. M. L. L. REGELUI
CAROL I
ȘI
REGINEI ELISABETA.



1890

In periodul de care ne ocupăm silințele guvernelor Majestății Sale Regelui Carol I, îmbrățișau toate ramurile dezvoltării noastre dar aveau de țintă deosebită extinderea instrucțiunii publice.

Numeroase licee, gimnasil și școli speciale s'au ridicat de la 1866 încoace și vedem că s'a bătut o medalie cu ocasiunea punerii pietrei fundamentale a liceului din Turnu-Severin.

Această medalie cu semnătura Carl Roth are 54^{m.m.} diametru.

Imprejurul emblemelor de pe avers se citește inscripțiunea:

SPRE MEMORIA PUNERII PETREI FUNDAMENTALE
A LICEULUI DIN TŢRŢEV SEVERIN
1890.

iar pe revers, în mijloc sunt reproduse armele Ţe-
rei având împrejur inscripţiunea:

SVB DOMNIA REGELVŢI CAROL I ŞI REGINEI ELISABETA.



1891

Societatea «Ateneul Român» era fondată de la 1865 grație inițiativei a câtorva bărbați eminenți în fruntea cărora era neobositul D. Exarcu. Cu tendința modestă de inițiator, iar nu de legiuitor în ale Științei, Literilor și Artei, Ateneul Român, departe de a fi o împedecare la înființarea unui Institut Academic similar Academiilor din Occident era din potrivă un îndemn la fundarea lui.

Să simțea în adevăr o mare trebuință de o autoritate necontestată care în momentele trecerii de la o scriere la alta, în momentele în care limba noastră invadată deja de o sumă de cuvinte slavone turcești și grecești se mai vedea încă schimonosită în tot felul de acei pe cari D. Ion Ghika îi chema

Bonjuriștii, să stavilească plecările individuale de a da limbei române direcțiunii arbitrare, lipsite mai totdeauna de orî ce logică și să așeze reguli statornice pentru scriere și vorbire.

Trebuința aceasta era urgentă și un decret al locotenenței Domnești din 1 Aprilie 1866 stabili basele unei Societăți Academice, premergătoare a Dinastiei noastre, cum I-a plăcut Majestății Sale s'o spună la serbarea jubileului Academiei.

Societatea Academică convocată pentru 1 August 1866 nu putu să țină ședința ei d'intâi decît la 1 August al anului viitor: bărbații din România cari o compuneau atuncea sunt următorii: I. Heliade Rădulescu, C. Negruți, V. A. Urechia, T. L. Maiorescu, N. Ionescu, A. Treb. Laurian, C. A. Rosetti, V. Alexandri, I. C. Massimu.

Toate țerile române erau de asemenea represintate în Societatea Academică; Gh. Barițiu represinta Transilvania, B. P. Hăsdău Bassarabia.

O lege din 29 Martie 1879 a transformat Societatea Academică în institut național sub denumirea de Academia Română.

La 1 Aprilie 1891 Academia Română împlinea al 25-lea an al existenței sale și își serba jubileul, în prezența Majestății Sale Regelui, Președintele ei de onoare, și a Majestății Sale Reginei.

În amintirea acestei serbări s'a bătut o medalie de 47^{m.m.} diametru.

Pe avers sunt efigiele îmbinate ale Majestăților Lor împrejurul cărora se citește inscripțiunea:

CAROL I REGE ELISABETA REGINA.

Reversul reprezintă pe Minerva cu atributele ei obicinuite; brațul ei drept e întins și ține un glob pe care stă Victoria cu aripele deschise și cu brațul drept întins ținând o cunună de laur.

Imprejur se citește următoarea legendă:

1866 ACADEMIA ROMÂNĂ 1891.

Această medalie e semnată Telge și a fost bătută în Berlin; cel întâi exemplar s'a bătut în aur și a fost oferit Majestății Sale Regelui la serbarea jubileului Academiei de către vice-președintele B. P. Hăsdău în lipsa Președintelui Ion Ghica, reținut de boală la moșia sa Ghergani.

* * *

Cei cari doresc a cunoaște ce cîmp întins a parcurs activitatea Academiei în decursul acestui parțiar de socol vor consulta cu mult folos raportul D-lui D. A. Sturdza făcut cu ocasiunea serbării jubileului asupra activității Academiei. — (Tipografia Carol Göbl 1891).



1891

Sunt douăzeci și cinci de ani de când Regele CAROL I a fost chemat de Poporul Român spre a presida la destinele lui.

După douăzeci și cinci de ani de Domnie Țara vasală a ajuns de sine stătătoare; păstoria a făcut loc agriculturii; monumente de tot felul s'au ridicat în toate unghiurile țerei; două universități sunt în deplină înflorire; nu e oraș fără gimnasiu, nu e aproape sat fără școală; unde șerpuiau anevoe drumuri naturale se întind mărețe șosele și căi ferate cari străbat țara de-a lungu, de-a latu, de-a curmezișu, de la Munte la Dunăre, la Mare. Comerțul, industria, meseriile, științele, literatura, artele chiar au înflorit.

Spre a-și apăra hotarele, țermurile, tot Românul e ostaș; CAROL I e Căpitanul Poporului. El l'a dus în timp de pace pe toate căile progresului și în răsboae l'a împreunat cu victoria.

* * *

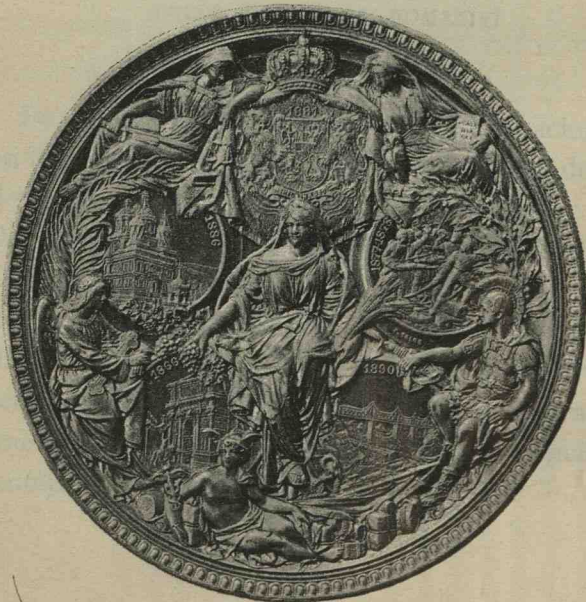
Pe acești douăzeci și cinci de ani de falnică și rodnică Domnie îi amintește această medalie pe care a săpat'o gravorul Scharff; ea are 64^{m.m.} diametru și e dintre medaliele mixte. Pe avers e efigia Majestății Sale cu inscripțiunea:

CAROL I REGE AL ROMANIEI

1866—1891.

Pe revers e statua României având la picioarele'i un leu; ea ține în mâna dreaptă o creangă de lauri și se razimă cu cealaltă pe un scut cu armele țerei. De-asupra ei fâlfăe o panglică cu devisa *Nihil sine Deo*, iar în frunzele unei mari cununii de lauri care o înconjură se ved datele 1877 (Resbelul), 1881 (Proclamarea Regatului), 1889 (Recunoașterea Principelui *Ferdinand* ca moștenitor al Tronului) ramură nouă a Dinastiei și care de atuncea a mai dat scumpă și închezășluitoare odraslă.

* * *



Tot în amintirea celebrării jubileului de 25 de ani de Domnie s'a gravat încă un model de medalie la Berlin, sub iscălitura Telge, și s'a bățut vre o sută de medalii de acest model.

Medalia aceasta în diametru de 80^{m.m.} poartă pe avers efigia Majestăței Sale Regelui Carol I cu inscripțiunea:

CAROL I

DOMN ȘI REGE AL ROMÂNIEI

1866—10 Maiu 1891.

Reversul ei în parte simplu și în parte alegoric ne arată pe România cu un snop de grâu într'o mână și o creangă de viță în cealaltă, încunjurată de Justiția, Știința, Religiunea, și de Zeii Marte și Mercur (Resboiul și Comerțul). De-asupra ei armele Țerei cu Coroana Regală și milesimul 1881, data serbării proclamării Regatului; sub armele Țerei, la dreapta, Biserica Curtea de Argeș cu data terminării restaurațiunii 1886; la stînga un bas-relief represintând un episod al Resbelului; mai în jos, la dreapta, un arc de triumf cu data 1866 amintește intrarea Majestăței Sale în Țară, iar la stînga un pod cu data 1890 ne spune că tot în decursu celor 25 ani de Domnie s'a început uriașele lucrări ale construcțiunii unui pod pe Dunăre.

Am semnalat pentru mai multe cuvinte această medalie care nu a devenit medalie oficială.

Întâiul este pentru ca să nu dea loc mai târziu la vre o ipotesă greșită asupra vre-unui alt eveniment decît jubileul raportându-se la perioda 1866—1891; al doilea pentru că această medalie nu e lipsită de valoare artistică; al treilea în fine, pentru că punerea pîtrei fundamentale a podului pe Dunăre nu s'a comemorat prin nici o medalie (omisiune foarte regretabilă) și că această medalie consemnă acest fapt împreună cu cele mai principale din epoca 1866—91, și va putea servi ast-fel a constata începerea podului peste Dunăre. Daŭ aci reproducerea acestei medalii în facsimile, reproducere care a lipsit în edițiunea întâia.



1891

Am avut până aci ocaziuni multe de a vedea cum Majestatea Sa nu înceta un moment de a da o vie impulsione dezvoltării materiale a țerei.

Dezvoltarea porturilor cari sunt comerțului unei țeri ceea ce plămâni sunt corpului omenesc fusese întreprinsă încă de la începutul Domniei Majestății Sale și am vădut că cheurile din Brăila și din Galatz erau terminate la 1872 și 1873.

Răsboiul economic ce se ivi între România și Austria veni să dea un sprijin impulsunilor Majestății Sale și în curând să ridicară târgurile de vite de la Turnu-Severin și de la Constanța și apoi docurile și basinurile din Brăila și Galatz.

Docurile au fost construite de ingineri români sub direcțiunea d-lui Inginer A. Saligny și după planurile întocmite tot de D. Saligny.

Guvernul nu a crezut necesar de a bate o medalie pentru inaugurarea acestei construcțiuni executată în cele mai bune condițiuni și după regulile artei celei mai perfecte.

Societatea politecnică română a fost de altă părere și pentru a aduce omagiile sale d-lui Saligny și însesși țerei care făcuse o asemenea construcțiune numai cu munca și luminele filor săi, a bătut cu spesele sale o medalie de 56^{m.m.} diametru.

Pe avers se citește următoarea inscripțiune, în circuit în partea de sus:

OCTOMBRIE 1891.

în partea de jos sunt două ramuri de stejar, în câmpul din mijloc se citește:

DOCURILE

DIN

BRĂILA

ȘI

GALATZ.

Legenda de pe revers este următoarea în circuit în partea de sus:

SOCIETATEA POLITECNICĂ.

în câmpul din mijloc:

INGINERULUI
ANGHEL
SALIGNY.

iar de desupt se vede un compas și un equer unul peste altul.

* * *

Nu s'aŭ bătut de cât trei exemplare de pe această medalie, din cari una în aur s'a oferit d-lui A. Saligny de Societatea politecnică.



1892

Încă din anul 1880 Majestatea Sa Regele CAROL I s'ă preocupa de regularea succesiunii ea Tron atît de dorită de Țară.

La 21 Noemvrie 1880 Principele *Antoniu de Hohenzollern* recunoștea, împreună cu fiii săi Principii Leopold și Frederic, dispozițiunile constituționale relative la succesiunea Tronului iar Principele Leopold, și mai pe urmă fiul său mai mare Principele Guillaume renunțau la succesiune.

Ast-fel Principele *Ferdinand* devenea de fapt moștenitorul presumpțiv al Tronului României.

Această stare de fapt fu recunoscută de Senat care în ședința sa de la 14 Martie 1889 decis'ă

înscrierea Principelui *Ferdinand* în apelul nominal al Senatului cu următorul titlu: **Alteța Sa Regală Ferdinand, Principe al României, moștenitor presumpțiv al Coroanei.** În urmă, la 17 Aprilie acelaș an, un jurnal al Consiliului de Miniștri aprobat de Majestatea Sa Regele și publicat în «Monitorul oficial», dăde cea mai întinsă publicitate actelor regulării Succesiunii la Tron.

Impins de interesul și dorința ce avea Țara de a vedea Dinastia căpătând rădăcini tot mai adânci Alteța Sa Regală solicită alianța familiei Regale și Imperiale din Anglita și se căsătorie la 29 Decembrie 1892 cu fiica a doua a *Ducelui de Edinburg, Principesa Maria.*

Această însoțire îndeplini viele dorinți ale Populului Român și aruncă asupra Țerei noi raze de strălucire.

* * *

Acest însemnat eveniment pregătit de înțelepciunea Regelui CAROL I este consecrat de medalia săpată de gravorul Scharff din Viena. În diametru de 50^{m.m.} ea poartă pe avers effigiile imbinat ale Principelui *Ferdinand* și Principesei *Maria* cu inscripțiunea:

FERDINAND PRINCIPE MOȘTENITOR AL ROMÂNIEI
MARIA PRINCIPESA DE MAREA BRITANIE ȘI IRLANDA.

Pe revers se vede un Amor ținând Coroana Regală pe două scuturi cu armele României și a Marelui-Britanie. O cunună de rose se întinde peste scuturi în josul cărora se citește data căsătoriei:

29 DECEMBRE 1892 — 10 IANUARIE 1893.

Această alegorie este completată prin săparea făcliei aprinsă a imenului.

Această medalie este dintre medaliele mixte.



[Handwritten signature]

1893

In descrierea medaliei precedentă am văzut cum Alteța Sa Regală Principele *Ferdinand* a fost recunoscut de Moștenitor al Tronului și S'a căsătorit cu Principesa *Maria* de Edimburg.

La 3 Octomvrie s'a anunțat Țerei întregi în bu-
buitul tunurilor că gingașa Principesă născuse un
fiu. Bucuria era fără margini, generală.


Acest nou vlăstar al scumpei noastre Dinastii în-
tărea speranțele Țerei într'un viitor statornic, rodi-
tor și glorios.

Noul născut fu botezat în religia strămoșilor no-
ștri sub numele gloriosului nostru Rege.

* * *

Primăria Capitalei a turnat, spre amintirea acestui fericit eveniment, o mărturie în diametru de 28^{m.m.}. Săpată de gravorul Fessler ea poartă pe avers marca orașului București, iar pe revers se citește următoarea legendă:

COMUNA BUCUREȘTI
A TURNAT ACEASTĂ MĂRTURIE
SPRE AMINTIREA BOTEZULUI
PRINCEPULUI CAROL
17/29 OCTOMVRIE 1893.




PARTEA II



Sapientia, virtute ac armis.





Medalia pentru premii a școalei de Bele-Arte.

Scoala de Bele-Arte este întemeiată de la 1864. In fie-care an se țin la această școală concursuri în urma cărora se dau celor cari se disting mai mult premii consistând în o medalie.

Aversul acestei medalii este următorul:

Pe câmpul din mijloc sunt emblemele belezelor arte, iar de-asupra lor o cunună de stejar, toate aceste închise între două ramure de laur: Imprejur e inscripțiunea:

SCOLA DE BELLE ARTE
ROMÂNIA

Pe revers nu e decît legenda:

HONORIS CAUSA
MEDALIA
D-LUI
PENTRU

Această medalie are 52^{m.m.} diametru.

Medaliile pentru premii la concursurile de agricultură și industrie.

de prisos a arăta însemnătatea și scopul concursurilor agricole și industriale. Organizațiunea lor este anterioară anului 1866.

Ar trebui un volum pentru descrierea tuturor medalieilor distribuite ca premii la diversele concursuri de orticultură, agricultură și industrie cari au avut loc de la 1866 încoace.

O lege din 25 Iunie 1881 a otărit că trebuie să se țină în toți anii concursuri agricole și industriale și anume câte doi ani de-a rândul concursuri locale în capitala fie-cărui județ și la al treilea an concursuri generale în București. Nu e locul aci de a cerceta pentru ce această lege a căzut în desuetudine nici dacă e mai bine ca o lege să fie desființată decât părăsită.

Nu mă voi încerca, pentru cuvintele pe cari le am expus, de a descrie toate medaliele concursurilor agricole.

Voi cita numai diversele tipuri de medalii ce s'aũ succedat de la 1866 pânã astãzi și încep cu medalia din 1867.

1. Aceastã medalie are 58^{m.m.} diametru și poartã pe avers bustul Majestãței Sale Regelui Carol I, îmbrãcat cu o tunicã cu brandeburguri și având douẽ decorații. Împrejur se citește inscripția :

CAROL I DOMN ALLŪ ROMÂNILOR.

Pe revers e o ghirlandã de frunze de stejar, de laur și de vițã întreruptã în partea de sus de un cap de berbec cu coarne lungi intoarse, la dreapta de un cap de taur întors în afarã, la stînga de un cap de armãsar întors tot în afarã și jos de un plug încunjurat de snopi.

Legenda sã împarte în douẽ, o parte împrejur și o parte în cîmpul din mijloc.

Împrejur :

CONCURS DE AGRICULTURĂ DIN ROMÂNIA

În cãmpul din mijloc :

ONÓRE

CULTIVATORULUI

1867.

* * *





2. Acest nou tip de medalie are 60^{m.m.} diametru. Pe avers e efigia Majestății Sale Regelui CAROL I, iar inscripțiunea d'imprejur e aceeași ca la medalia precedentă:

CAROL I DOMN ALLŪ POMÂNILOR

Pe revers e aceeași ghirlandă ca la medalia precedentă. Legenda e modificată precum urmează:
Împrejur:

CONCURS DE AGRICULTURĂ ÎN JUDEȚU ILFOV

În cîmpul din mijloc:

ONÓRE

CULTIVATORULUI

OCTOMBRE

1871.

* * *

3. Tipul acestei medalii revine la diametrul de 58^{m.m.}.

Pe avers e efigia Majestății Sale, model nou cu inscripțiunea:

CAROL I DOMN ALLŪ ROMÂNILOR

Reversul este acelaș: legenda din cîmp ne arată în ce an s'a distribuit această medalie.

ONÓRE
CULTIVATORULŪ
1873
OCTOMBBE 1.

Această medalie este săpată de Beer și Carniol.

* * *

A patra, a cincea și a șasea medalie:

Județul Botoșani a fost din toate județele din țară acela care a ținut mai mult în onoare concursurile agricole.

Spre a nu mă întoarce prea mult înapoi notez concursul din 1879. Medaliele de premiu au avut 58^{m.m.} diametru.

Aversul era întocmai acel al medaliei a treia și reversul asemenea cu deosebirea că legenda d'împrejur era modificată ast-tel:

CONCURS DE AGRICULTURĂ ÎN JUDEȚUL BOTOȘANI
și că sub legenda din cîmpul din mijloc e o coasă înfiptă în pământ sub care se citește data 1879.
Gravorul Beer a săpat această medalie.





În 1880 a fost iarăși un concurs de agricultură în județul Botoșani și s'a adoptat pentru premii un nou tip de medalie, care avea 59^{m.m} diametru.

Aversul nu mai purta efigia Regelui ci marca Țerei, iar reversul era următorul :

Sus în mijloc e un cartuș în mijlocul căruia e un cap de berbec cu coarnele întoarse, dar mici; la dreapta e un cartuș cu un cap de taur întors înăuntru, la stînga un cartuș cu un cap de armăsar întors tot înăuntru, iar în cartușul de jos e un plug. După acest cartuș la dreapta și la stînga sunt cîte trei snopi din vîrfurile cărora pleacă pe după cartușurile celelalte o ghirlandă de frunze de porumb cu porumbi, de ramure de viță cu struguri și de ramure de stejar cu ghindă.

Între două cercuri dinăuntru ghirlandei e legenda :

CONCURS DE AGRICULTURĂ ÎN DISTRICTUL BOTOȘANI.

În cîmpul din mijloc e un scut cu o coasă, marca județului; de-asupra scutului, în cerc, e legenda :

ONÓRE

CULTIVATORULUI

1880.

După 1880 județul Botoșani mai ține concu-

suri agricole; la medalia ce se distribuie ca premiu marca țerei care figura pe aversul medaliei din 1880 e înlocuită cu efigia Majestății Sale, având împrejur inscripțiunea:

CAROL I REGE AL ROMÂNIEI

dar reversul e păstrat întocmai cu data 1880, adică, după această medalie, România ar fi avut Regalitatea încă de la 1880. Kullrich a săpat această medalie.

* * *

A șaptea medalie:

Această medalie reprezintă tipul medaliei care avea să se dea ca premiu la concursurile generale triennale instituite de legea din 25 Iunie 1881.

Ea are 59^{m.m.} diametru și poartă pe avers efigia Majestății Sale cu inscripția:

CAROL I REGE AL ROMÂNIEI.

Pe revers e întocmai ghirlanda de pe medalia din 1880 a județului Botoșani.

Legenda d'împrejur este următoarea:

CONCURS DE AGRICULTURĂ ȘI INDUSTRIE



iar cea din cîmpul din mijloc:

ONÓRE
MUNCEI
STĂRUITÓRE.

Medalia aceasta este săpată de Kullrich.



119

Medalia Societății Române
de Arme, gimnastică și dare la semn.

Exercițiile trupești au fost în onoare la toate
popoarele, încă din cea mai depărtată ve-
chime; ajunge să amintim jocurile olimpice
ale anticității grece și turnelele evului mediu.

La strămoșii noștri întrecerile la luptă, la fuga
calului, la aruncarea săgeților erau sărbători la care
lua parte și Domnii. Ștefan-cel-Mare se întrecea
cu trei arcași în aruncarea săgeților pentru a în-
semna locul altarului bisericii de la Monastirea
Putna. Aceste exerciții nu numai dezvoltă puterea
și dibăcia, dar încă îmbărbătează inimele.

Tradițiunile popoarelor pot avea momente de
lâncezire, pot chiar primi transformări, dar ele nu
pier și era firesc ca la noi, în epoca în care sen-

timentul național reînvia și își dedea seamă că numai prin arme independența se recucerește, era firesc, zic, ca spiritul public să-și reamintească de vechile întreceri la aruncarea săgeților și să caute a le reorganisa ca o pregătire, o îmboldire spre silințe eroice.

Sub inspirațiunea și protecțiunea Majestății Sale Regelui care pregătea pe toate căile Șoimii de la Grivița și Plevna, se constitui o Societate, care sub numele de *Societatea Română de Arme, Gimnastică și dare la semn* a organizat exerciții și concursuri comunale, județene și generale.

Această Societate fu înființată la 1867 în anul al doilea al Domniei Majestății Sale Regelui **Carol I.** Un mare concurs general avu loc la 8 Septembrie 1869. Premiele date învingătorilor consistau în arme de precizie și în o medalie.

* * *

Medalia bătută pentru premii, săpată de gravorul Maurer, în diametru de 38^{m.m.} are pe avers o coloană în vârful căreia veghează un străjar; un mănunchi de steaguri și puști stă la picioarele coloanei în dosul unei ținte, iar împrejur se citește inscripțiunea :

SOCIETATEA ROMANA
DE ARME, GIMNASTICA ȘI DARE LA SEMN

Reversul nu poartă decît legenda:

CONCURS GENERAL

PREMIŪ.....

B U C U R E Ș T I



Medalia pentru premii la concursurile generale liceale.

Instrucțiunea publică mai nu exista în țară înainte de 1848; gratuitatea și obligativitatea ei nu erau încă principii de Stat. Dascălii greci, puțini dascăli francezi și români, călugării de pe la monastiri, mitropolii și episcopii erau singurii împărțitori a unor noțiuni elementare.

Sub activa propagandă a unor bărbați ca Lazăr, Assaki, Eliade, Creangă, Săulescu, Maiorescu, Sion, Ureche și alți mulți, scriitori și bărbați politici, instrucțiunea publică primi o dezvoltare aproape zilnică, și la 1867 erau în țară școli secundare destule pentru ca să se fi putut naște ideea unui concurs general între cei mai distinși elevi ai tuturor liceelor și gimnasiilor din țară.

Acest concurs trebuia să constate progresele

realizate și prin stîrnirea emulațiunii între școlari și profesori, se le dea un nou avânt.

Osebit de premiele obicinuite consistînd în cărți și cununî se hotărî împărțirea unei medalii elevilor mai distinși.

Se bătutu dar o medalie în diametru de 48^{m.m.} pe al căreî revers figurează Soarele împrăștiind razele sale și diversele embleme ale științelor și artelor. Pe revers legenda este următoarea:

PENTRU MERIT

LA CONCURSUL GENERAL AL ANULUÎ.....

Cel întăi concurs avu loc la 1868, iar împărțirea medaliei se făcu la 1869 în palatul Universității rîdicat pe ruinele vechiului colegiu Sîntu Sava.

Această distincțiune fu obținută în primul an de D-nii Constantin Șerbescu, Manuel David și Șonțu Constantin.



Sfințirea Drapelului gardei civice din Galați.



lege din 1868 înființase în toate orașele o gardă orășenească cu o organizațiune specială care conferea gradele după o alegere atribuită tuturor cetățenilor cari făceau parte din gardă. Gradele nu aveau dar să indice destoinicia militară a alesului, ci simpatiele mai mult sau mai puțin numeroase de care se bucura.

Constituindu-se și în Galați această gardă și procedându-se la sfințirea Drapelului ei s'a bătut o medalie comemorativă a acestei ceremonii.

Medalia are 33^{m.m.} diametru și poartă pe avers marca orașului Galați cu devisa:

PATRIA ȘI DREPTUL MEŪ

Legenda reversului este următoarea:

In circuit :

ZIUA SĂNȚIREI PRIMULUI DRAPEL ALŪ GUARDEI CIVICE
DIN GALAȚI.

In mijloc :

30

NOEMBRE

1869.

De prisos a spune că această instituțiune pseudo-militară nu a avut zile lungi.





Junimea Academică Română lui Ștefan cel Mare.

Studentii din București au făcut în 1871, sub conducerea d-lui V. A. Urechia, o excursiune în județul Putna; în ziua Adormirii Maicei Domnului ei se aflau la Monastirea Putna zidită de Ștefan cel Mare la 1467 întru lauda lui Dumnezeu și a Maicei Domnului:

Excursiunea devenise dar un adevărat pelerinaj și studenții au decis să facă să se bată o medalie în amintirea trecerii lor pe la Monastirea Putna și ca omagiu Marelui Domn care zidise Monastirea Putna în amintirea luărei cetăților Chilia și Bender.

Medalia bătută are 33^{m.m.} diametru.

Pe aversul ei e columna lui Traian cu inscripția următoare împrejur:

UNITI SUNTEM IN CUGET, UNITI IN DUMNEZEU.

Pe revers se citește împrejur legenda:

JUNIMEA ROMÂNĂ ACADEMICĂ. PUTNA 15 AUGUST 1871.

Iar în mijloc:

ÎN
MEMORIA
LUI
STEFAN
CEL MARE.

* * *

O altă medalie mai simplă de 30^{m.m.} diametru s'a bătut tot cu această ocaziune.

Aversul poartă inscripțiunea:

MONASTEREA
PUTNA
15 AUGUST
1871.

Iar legenda de pe revers este următoarea:

MEMORIEI LUI REGELEA ROMANIEI

in chip

MEMORIEI
GLORIEI



In circuit:

MEMORIEI LUÎ STEFAN CEL MARE

In câmp:

RÎVNITORIÎ
GLORILOR
STREBUNE.



Medalia expozițiunii de Arte și Industrii Române a societății Concordia Română.

La 1876 s'a înființat în București o Societate sub numirea de *Concordia Română* cu scopul de a contribui la desvoltarea spiritului de asociațiune, sociabilitate și muncă și de a veni în ajutorul Societarilor.

Devisa societății este: *Concordia res parvæ crescunt, discordia et maximæ dilabuntur.*

Intemeiată și condusă mult timp cu succes de D. C. P o r u m b a r u Societatea Concordia Română a avut o activitate destul de însemnată.

Ea a organizat expozițiuni de arte și industrii române; cea de la 1881 a pus în lumină direcțiunile înspre cari s'ar putea îndrepta mai cu folos silințele industriașilor români: un studiu asupra a-

cestei expozițiuni tipărit în tipografia Stefan Mihăilescu s'a publicat în 1882; ea a dat naștere fabricii de hârtie de la Letea, Societății *Paiangenul* pentru fabricarea a diferitelor stofe de lână, Societății *Furnica* pentru dezvoltarea industriei casnice, Societate pe care Majestatea Sa *Regina* a luat'o sub Inalta Sa protecțiune și Societății Cooperatorilor Români.

Incuragiările ce această Societate da societărilor sunt de mai multe feluri; între altele ea acorda premii consistând în medalii de aur, argint și bronz.

* * *

Medalia săpată în acest scop de gravorul Kruse în diametru de 56^{m.m.} poartă pe avers, împrejur, următoarea inscripțiune:

SOCIETATEA CONCORDIA ROMANA BUCUREȘTI.

În cîmpul din mijloc, între două ramure de laur și stejar se vede un mănunchiū legat, semnul uni-rei, o creangă de laur în dos și peste acestea inițiala C.

Pe revers nu este decît legenda:

EXPOZIȚIUNEA
DE ARTE ȘI INDUSTRII ROMÂNE
1880.

ONOARE ȘI ÎNCURAGIARE MUNCEI.

Această medalie s'a bătut în aur, argint și bronz.
S'a împărțit 85 medalii de aur, 119 de argint
și 66 de bronz la Artiști și Industriași Români.



Societatea Cooperativă a Constructorilor și
Meseriașilor Români.

Medalia Concursurilor anuale și Medalia comemorativă
a Expozițiunii din 1883.

S'ar părea că data de 14 Martie a avut o înrîurire însemnată asupra spiritului public, că a redat simțului patriotic un nou avânt, că a deșteptat în națiune încrederea în sine.

Societatea Constructorilor și Meseriașilor Români, care poate fi privită ca o derivațiune a Societăței *Concordia*, alege ziua de 14 Martie 1882 pentru a se întemeia.

Societatea Constructorilor și Meseriașilor Români fondată de D. Dimitrie C. Butculescu are de scop de a strînge într'un singur mănunchiū pe toți me-

seriașii Români din București, cari, prin activitatea lor cooperativă, se dea impulsione dezvoltării și înălțării meseriilor în țară.

Spre a încuraja pe membrii ei această Societate a înființat recompense consistând în medalii: medalia de *probitate* și medalia de *merit*.

* * *

Această medalie în diametru de 56^{m.m.} poartă pe avers un scut încunjurat de o ghirlandă de lauri și stejar și având de-asupra Coroana Regală. Pe scut, în partea de sus se vede un compas deschis pe un triunghi și în partea de jos o căciulă de dorobanț de-asupra a două mâni împreunate.

Imprejurul scutului e denumirea Societății:

SOCIETATEA COOPERATIVĂ

A

CONSTRUCTORILOR ȘI MESERIAȘILOR ROMÂNI

Pe reversul medaliei, în mijloc se citește ca pe paginile unei cărți deschisă devisa Societății:

«*Toți printr'unul și Dumnezeu cu noi*»

«*Te înalți prin muncă și cultură.*»

Sub devisă se vede o stea.

Legenda d'impresur amintește concursul general al anului în care s'a dat medalia.

Societatea are o filială în Craiova. Medalia este aceeași, cu diferența că Steaua de sub devisă de pe revers este înlocuită prin cuvântul

CRAIOVA

Medalia din București amintește concursul din 18 Septembrie 1883 iar cea din Craiova pe acel din 15 August 1887.

* * *

Această Societate a organizat în anul 1883, un an după înființarea ei, o expozițiune a produsurilor Societarilor ei.

Pentru amintirea acestei expozițiuni s'a bătut o medalie în diametru de 32^{m.m} care poartă pe avers insemnele Societății pe cari le-am descris mai sus cu inscripțiunea:

EXPOZIȚIUNEA
COOPERATORILOR DIN ȚARĂ
18 SEPT. 1883 ;

pe revers se vede pavilionul expozițiunei cu legenda :

SPRE AMINTIRE
BUCUREȘTI



Medaliile concursurilor de dare la semn ale armatei.

Şentru a provoca emulaţiunea în armată la exerciţiile de dare la semn s'au organizat concursuri în urma cărora se împărţeau medaliile, drept recompensă, celor mai buni trăgători.

Tipul din 1871 a acestor medaliile era următorul: diametru 27^{m.m.}; Avers: două ramuri de stejar în mijlocul cărora sunt două carabine încrucişate după o ţintă împărţită în trei discuri pe care stă un chipi: de asupra se citeşte:

24 IULIE

şi dedesupt anul:

1871

Revers:

PREMIU I

DAREA LA SEMNŪ

MILITARĂ

De asupra și supt această legendă cite o steluță.

Eraū trei premii pentru cari servea aceeași medalie care primea schimbarea cifrei I în II și III în urma cuvîntului *Premiu*.

În 1882 s'aū reorganizat aceste concursuri și s'a adoptat un noū tip de medalie avēnd 37^{m.m.} diametru; la fie-care concurs se împărția afară de alte premii consistând în bani, trei medalii de argint aurit, trei medalii de argint și trei de bronz.

Pe avers, în cerc, sunt două carabine, cu curelele lor, așezate în cruciș în dosul unei grenade aprinse sub care e o steluță; după cerc, jos, sunt două mici ramure de stejar, iar sus e inscripțiunea:

ARMATA ROMÂNĂ

Pe revers în mijlocul unui cerc e legenda:

PREMIU

DE

MERIT

Iar împrejur se citește:


CONCURS GENERAL DE DARE LA SEMN

cu o steluță între cuvîntul dintâi și cel de pe urmă.





Medalia Asociațiunii de Binefacere „Caritatea“ din Roman.

nstituțiunile de Binefacere sunt întemeiate în România încă din vechime; Domnii și boerii se întreceau în a le îmbogăți spre a alina suferințele și lipsurile săracilor.

Dar silințele cele mai generoase par a fi nepuțincioase față cu diversitatea nesfârșită a boalelor cari strivesc omenirea și cu lipsa pe care cîte o dată nici munca cea mai sîrguitoare nu o poate îndepărta.

Doamnele Române din Roman mișcate de simțiminte umanitare și-au dat mîna și au format o societate numită **Caritatea** în care fie-care aducea obolul său periodic cu scopul de a veni în ajutorul nenorociților din județul Roman. Cel întâi comitet de administrație al acestei societăți era

compus din Doamna Zamfira M. Jora, Presidentă, Doamnele Aglae Stroescu și Olympia Drăghici, Vice-Presidente, cu alte patru Doamne ca secretare și casieră.

* * *

Doamnele fundatoare au decis baterea unei medalii pentru amintirea fundațiunei acestei Societăți. Această medalie servește încă membrilor din comitet pentru a constata calitatea lor.

În diametru de 27^{m.m.} ea poartă pe avers două mâni împreunate și Soarele împrăștiind razele sale binefăcătoare, iar de-asupra stă scris cuvântul:

COMITETUL

Legenda de pe revers este cea următoare:

SOCIETATEA DE BINEFACERE

CARITATEA

FONDATĂ LA 14 MARTIE 1884. — ROMAN.

Această medalie este din cele mixte. Autorul ei a vrut să rămână necunoscut.

Vedem și pe această societate alegând data 14 Martie pentru fundarea ei.

Comitetul din Domnia Română M. Jure, Președintele
 Comandă Agrie Sirene și Căminul Unghie
 Vice-Președintele, și alia pentru Comitetul de
 Pace și Săpătură.



Acestă medalie este din cele mixte. Autorii
 ei și erau să revină neimpozit.

Vădută și pe această societate aleg adăru
 Mare pentru fundarea ei.

Medalia Societății de dare la semn.

În anul 1862 s'a înființat în București o societate de dare la semn. Statutele acestei societăți zic că se admit în sînul ei indigenii și străinii și că scopul este *de a le procura distracțiunii amicale, ocasiunea de a se cunoaște și a se stima și de a ș desvolta puterile bărbătești. Veri-ce tendințe politice de orî-ce natură sunt de mai înainte excluse.* (Statute art. 1 și 2.)

Insemnele acestei societăți sunt două carabine așezate cruciș după un disc împărțit în patru cercuri și al cărui centru este negru; pe disc stă o pălărie de vânător, iar împrejur o cunună de stejar.

* * *

O medalie în diametru de 36^{m.m.} constituie semnul distinctiv al societarilor și servește și de pre-

miu la concursurile de tragere. Pe avers sunt insemnele mai sus descrise.

Pe revers nu e decît legenda:

Imprejur:

SOCIETATEA DE DARE LA SEMN

iar în cîmpul din mijloc:

BUCUREȘTI.

Cuvîntul București este scris în cîmpul din mijloc și are de desupt un motiv de ornamentație.

La 1887 această societate a serbat al 25-lea aniversar al existenței sale și pe medaliele bătute cu această ocaziune s'a înlocuit cuvîntul București din cîmpul reversului cu: legenda:

SERBAREA DE 25 ANI

1887.

D. Fessler a săpat această medalie și a împărțit discul de pe avers în 8 cercuri în loc de patru pe cari trebuia să le aibă.



Academia Română.
în onoarea Principelui ereditar al Italiei.

În anul 1890 Principele ereditar al Italiei în vizită la Curtea noastră Regală a arătat dorința de a asista la o ședință a Academiei. În ziua de 17 Martie s'a ținut dar o ședință solemnă și Academia a decis să bată o medalie în amintirea acestei vizite.

Medalia bătută e de 47^{m.m.} diametru și poartă pe avers Columna lui Traian cu inscripțiunea:

ACADEMIA ROMÂNĂ
17 MARTIE 1890.

Legenda reversului e următoarea:

LUÎ
VICTOR EMANUEL
DE SAVOIA
PRINCIPE EREDITAR
AL
ITALIEI.



Ion Brătianu

Dintre bărbații de Stat ai României nu știu să fie altul ca Ion Brătianu care să aibă o carieră atât de activă și de strălucită, un altul care să își fi atras simpatii atât de vii și numeroase.

Pentru eternizarea memoriei lui, care de almințerea are să fie vecinic legată de întemeierea dinastiei Hohenzollern, de cucerirea Independenței și de Proclamarea Regalității, s'a bătut la Berlin o medalie de 50^{m.m.} diametru, care poartă semnătura Telge.

Pe avers e bustul ilustrului bărbat de Stat cu inscripțiunea :

ION BRĂTIANU

Pe revers statua Libertății cu datele nașterii și încetării din viață și a evenimentelor însemnate la cari a participat Ion Brătianu:

1821, 1848, 1857, 1866, 1876, 1881, 1891



Gheorghe Barițiu.

Gheorghe Barițiu făcea parte din Societatea Academiei încă de la întemeierea ei și în anul încetării lui din viață el îi era Președinte.

Spre amintirea memoriei acestui bărbat distins, Academia a făcut să se bată o medalie de 50^{m.m.} diametru, având pe avers bustul lui, iar pe revers inscripțiunea :

ACADEMIA
ROMÂNĂ
LUI
GEORGE BARIȚIU
MAIŪ
1812—1892

Medalia a fost bătută la Berlin și poartă semnătura *Telge*.



123

Medalia din 1894 a Societății Cooperative a
Constructorilor și Meseriașilor Români.

Societatea Cooperativă de care ne-am ocupat la pagina 125 a întreprins pentru vara anului curent organizarea unei expozițiuni a produselor române de tot felul la care sunt primite și produsele străine.

Comitetul expozițiunei în capul căruia se află D. Dimitrie C. Butculescu a hotărît baterea a trei medalii din cari una să fie semnul distinctiv al membrilor Societății cooperative, a doua să servească de recompensă pentru exposanți, iar a treia să fie comemorativă a expozițiunei.

Din aceste trei medalii s'a bătut deja cea întâi: ea are 23^{m.m.} diametru; aversul poartă, cuprins între două ramure împreunate de frunze de laur și de stejar, un ecuson în mijlocul căruia e săpată o

căciulă având de-asupra un equer și un compas, iar dedesupt două mâni împreunate; de-asupra ecusonului e coroana regală.

Legenda aversului e următoarea: în circuit,

SOC. COOPERATIVĂ A CONSTR. ȘI MESER. ROMÂNÎ.

iar în cîmpul din mijloc:

FONDATĂ

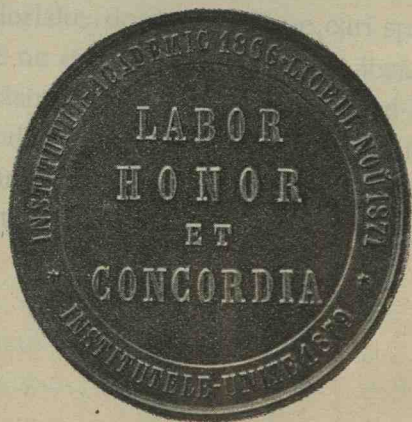
LA

14 MARTIE

1882.

S'au bătut până acum 5 exemplare de aur, 100 de argint și 2.000 de bronz.

Tipul celorlalte două medalii pe cari speram să'l pot descrie nu este încă hotărît; este însă probabil că se va păstra tipul medalielor descrise la pagina 125 cu modificările cerute de împrejurări la date și la figurarea pavilionului expoziției, care este de o altă arhitectură decît acel din 1883.



Medalia jubileului Institutelor Unite din Iași.



asociațiune de profesori fundase în Iași la 1866 o școală secundară sub numele de *Institutul Academic*.

La 1871 s'a fundat încă o asemenea școală de o altă asociațiune de profesori sub numele de *Liceul nou*.

La 1879 aceste școli au fusionat sub denumirea de *Institutele-Unite*.

Ajungând la al 25-lea an al existenței lor *Institutele-Unite* în capul cărora se afla D. Novleanu au bătut în onoarea foștilor lor elevi o medalie de 55^{m.m.} diametru al cărei avers este următorul:

În partea de sus o stea aruncând raze: împrejur, peste tot, două ramure împreunate de frunze de laur și stejar; în câmpul din mijloc se citește inscripțiunea:


SEPTEMBRIE 1891
A 25-a ANIVERSARĂ
ASOCIAȚII
INSTITUTELOR-UNITE
DIN IAȘI
ÎN ONÓREA
FOȘTILOR ELEVÎ.

Lagenda reversului e următoarea:
Imprejur:

INSTITUTUL ACADEMIC 1866. LICEUL NOŪ 1871.
INSTITUTELE UNITE 1879.

În cîmpul din mijloc:

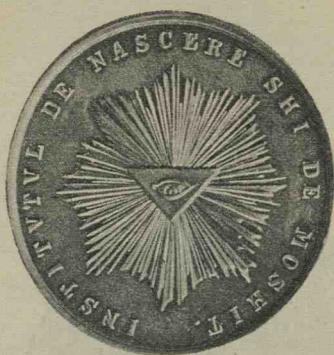
LABOR
H O N O R
ET
CONCORDIA.



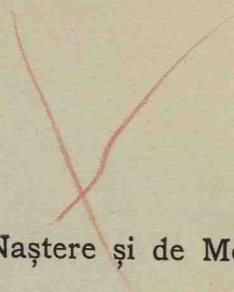
PARTEA III



Sapientia, virtute ac armis.



X



Institutul de Naștere și de Moșit.

In anul 1839 Alexandru D. Ghika Vodă a înființat în București un institut de facere și de moșit înlocuit astăzi prin Ospiciul Maternitatea.

Pentru amintirea inaugurării acestui stabiliment s'a bătut o medalie de 45^{m.m.} diametru.


Pe avers, în câmpul din mijloc, e un ochiș care aruncând raze de lumină (ochiul lui Dumnezeu) și împrejur se citește legenda:

INSTITUTUL DE NASCERE SI DE MOSHIT.

Pe revers sunt armele familiei Ghika cu vulturul și capul de boi, iar împrejur e următoarea inscripțiune:

S'A ORGANISAT ÎN DOMNIA ÎN. S. PRINZ. ALEKSANDRU
D. GHICA W 1839.





Medalia bătută la 1840 în onoarea lui
Michail Sturza Vodă.

Michail Sturza, Domn al Moldovei de la 1834, s-a silit în toate chipurile de a scoate țara din amorțirea în care zăcea de atît timp.

Șosele croite în spre hotare, lucrări la portul Galatz, fundarea Academiei Mihăilene în Iași, fundarea bibliotecii Mihăilene arătau că o mână superioară luase grija viitorului țerei. În aceste împrejurări se bătuse la 1840 o medalie de 52^{m m}. diametru al cărei avers arată efigia lui Mihail Sturdza Vodă cu inscripțiunea:

MICHAEL STURDZA PRINCEPS MOLDAVIAE 1840.

Pe revers sunt armele țerei avînd împrejur inscripțiunea:

FUNDATOR UTILIUM PATRIAE INSTITUTORUM. IASSIIS.




~~XXXX~~

108

MICHAEL GR. STURZA VODĂ

Kovacsul este un...
in m...
d...
c...

**Medalia oferită lui Mihail Gr. Sturza de
mediciei din Moldova.**

spiciile și stabilimentele de binefacere din Moldova lipseaă de o organizație care să le facă să dea roadele în speranța cărora fundatorii lor făcuse sacrificii însemnate, desmoștend adesea pe urmașii lor. Mihail Gr. Sturza Vodă care trecea de omul cel mai luminat din timpul său dădu ospicielor o organizare sistematică și atrase în țară medici tineri străini, dintre cari unii aă devenit celebrități, cum de pildă mult regretatul Doctor Russu. Ordinea în curând înlocui chaosul și abuzurile din ospicii unde suferinzii găsiră în fine alinare la suferințele lor.

Medicii din toată Moldova în numele miilor de bolnavi lecuți în ospiciile reorganizate oferiră Înălțimei Sale o medalie în diametru de 48^{m.m.} al cărei avers purta efigia lui Vodă Sturza cu inscripțiunea:

/

MICHAELI GR. STURDZA PRINC. MOLDAVIÆ

Reversul represintă Medicina stând, cu un baston în mână, dinaintea unui tripod cu un vas cu foc, deasupra căruia pregătește leacuri și pe picioarele căruia se încolăcește un șarpe.

De desupt e legenda:

A MEDICIS MOLDAVIÆ

MDCCCXLII

iar în circuit se citește:

XXI MILLIA SANATORUM TIBI SOTERIA FERUNT.



МЪНЪСТИРЕА
БИСТРИЦА
РЕСТАУРАТЪ
ДА АНЪЛ
1845.



S' AŪ EDIFICAT
DIN NOŪ TŌATE ZIDIRIE
DIN PREŪRŪA BISEPNI
IN ZIAELE M. SAE II. DOMN
STYBNITOR A TŌATEI CĒRI
ROMĒNEŪI
GEORGE DIMITRIE BIBESKŪ BB
IN ANŪA AA TRELĒA
AA DOMNIEI M. SAE.

X

154

СЪЩЕ КИРИЛЪТЪ
ДИН КОЯ ТОАТА КИРИЛЪТЪ
ДИН ПРЪКЪРЪТЪ КИРИЛЪТЪ
ИН КИРИЛЪТЪ М. СЪЩЕ М. І. ДОМА
СТЪБИТОРЪ А ТОАТА КИРИЛЪТЪ
КОМЪКЪТЪ
ПРОПЪТЪ ДИНАТИЕ КИРИЛЪТЪ М.
ІН АНЪЛЪ АЪ ТЪКЪЛЪ
АЪ ДОМАТЪ М. СЪЩЕ

Monastirea Bistrița.

Podul pe Olt

Sub Domnia lui Gheorghe Bibescu Vodă s'a restaurat Monastirea Bistrița și în amintirea acestei restaurațiuni s'a bătut o medalie de 71^m. diametru având pe avers legenda:

МЪНЪСТИРЕА

БИСТРИЦА

РЕСТАВРАТЪ

ЛА АНЪЛ

1845.

Reversul poartă următoarea legendă:

S'АѢ EDIFIKAT
 DIN NOѢ TOATE ZIDIRILE
 DIN ПРЕЖДРЪЛ BICEPIЧИ
 IN ZИЛЕЛЕ M. SAJE П. Ё. DOMN
 CTЪПЪНИТОР A TOATEИ ЦЪРИИ
 РОМЪНЕЩИ
 ГЕОРГИЕ DИMИТРИЕ BИBЕСКЪ BB.
 IN ANЪЛ AЛ TPEИЛЕA
 AЛ DOMNIEИ M. SAJE.

* * *

Podul pe Olt.

Tot sub Domnia lui Gheorghe D. Bibescu Vodă s'a construit pe Olt, la Slatina, un pod în anul 1847.

Inaugurarea podului s'a făcut la 7 Aprilie 1847 în prezența Domnitorului și s'a bătut spre amintire o medalie în felul medaliei restaurărei Monastirei Bistrița.

Regret că nu m'am putut procura această medalie spre a o descrie și a da reproducerea ei în facsimile.



X

11 Iunie 1848.

Cu ocaziunea evenimentelor din anul 1848 de care nu e nevoie să vorbesc, fiind obștește cunoscute, s'a bătut o mică medalie octogonală de 21^{m.m.}

Aversul are în mijloc o cruce legată între două steaguri; deasupra stă o cumpănă, iar împrejur e o ghirlandă de frunze de laur; împrejurul acesteia se citește inscripțiunea:

LIBERTATE, DREPTATE, FRĂȚIE.

Pe revers în mijloc: un mănuchiū legat pe care stă boneta phrygiană și în dos două steaguri încrucișate. Urmează împrejur legenda:

EPOCA DELIBERAȚIÎ ROMÂNIEÎ.

iar dedesupt:

11 IUNIE
1848.



X

13 Septembrie 1848.

Got așa de cunoscut este episodul pompierilor din dealul Spirei, când aceștia conduși de căpitanul Zăgănescu răspunde provocățiunii Turcilor luându-le tunurile cu cari băteau într'înșii și îi măcelăriaă cumplit.

Medalia amintitoare al acestui eveniment are $32\frac{1}{2}$ ^{m.m.} diametru.

Aversul ei arată Vulturul cu crucea în gură sceptru și sabia în ghiare și cu capul de boă din nainte pe piept. Imprejur e inscripțiunea:

PRO VIRTUTE MILITARI

Pe revers, închisă în o ghirlandă de frunze de laur, e legenda:

13

SEPTEMBRIE

1848

DEALUL

SPIREI



Biserica Sf. Spiridon.

Biserica Sf. Spiridon din București care datează din secolul trecut fusese și ea stricată de cutremurul din 1838.

Barbu Dimitrie Știrbei-Vodă a reclădit-o și la sfințirea ei s'a bătut o medalie de 61^{m.m.} diametru.

Aversul reprezintă vederea fațadei bisericești cu cupola din mijloc și cele două turnuri de pe lături; în dreapta și în stânga edificiului e însemnat:

ЛѢНА

АДГѢСТ

iar sub edificiu Veleatul 1852.

Imprejur e inscripțiunea următoare:

РЕКЛѢДИТЬ ДИН ТЕМЕЛІЕ ЛН ЗІЛЕ МЪРІИ
САЛЕ БАРБѢ ДІМІТРІЕ ШІРБЕИ ВОІВОД.

Pe revers e umătoarea legendă:

С'А
 ЛНЧЕНШТ ZIDIPEA
 DE
 СКАРЛАТ ГРИГОРИЕ ГИКА В.В.
 ЛА АНШЛ 1767
 С'А DE СЪВЪРШИТ DE
 АЛЕКСАНДРЪ СКАРЛАТ ГИКА В.В.
 ЛА АНШЛ
 1768.



Medalia bisericeî Evangelică din Bucureşti.

Biserica evangelică din Bucureşti este zidită în strada Luterană; începută la 1851 a fost terminată la 1853.

În această amintire s'a bătut o medalie de 48^{m.m.} diametru, al cărei avers arată profilul bisericeî cu inscripţiunea în litere mari în un prim rând împrejur:

EVANGELISCHE KIRCHE ZU BUKAREST

şi în al doilea rând cu litere mici:

GRUNDSTEINLEGUNG 10. SEPT. 1851, EINWEIHUNG 24. APRIL 1853.

Pe revers e figurată supt mijloc o coroană cu raze luminoase şi cîmpul e tot acoperit cu legenda:

ERBAUET
AUF DEN GRUND
DER
APOSTEL
UND
PROPHETEN
DA
IESUS CHRISTUS
DER ECKSTEIN IST
EPHES 2.20

ÎN ȊILELE ÎN. SA. PRINTULUI ALEC-
SANDRU DIM. GHICA ÎN ALŪ DOI-
LEA GUVĒRNU ALŪ SĂŪ, FIIND MI-
TROPOLITŪ EM. SA NIFON II^d
ALŪ UNGROVLACHIEŪ, EAR
MINISTRU BISERICESC AD. INTER.
GRIGORIE BENGESCU II^d



Legenda aceasta urmează pe revers ast-fel:

PRINȚULUI ALEKSANDRU D. GHİKA, ȘEFULU FAMILIEI
KITITORILOR ACESTOR AȘEZĂM^{inte}

In cîmpul din mijloc sunt armele familiei Ghika
cu vulturul și capul de boă.



Biserica Sf. Dumitru din Craiova.

Biserica Sf. Dumitru din Craiova, o biserică foarte veche, suferise și ea, ca mai toate monumentele publice, mari deteriorări în urma cutremurului din 1838 și Prințul Alexandru Dimitrie Ghika își luase pioasa sarcină de a restaura toate bisericile.

Așa a făcut și cu biserica Sf. Dumitru din Craiova pe care a reedificat-o și cu această ocaziune a făcut să se bată o medalie de 64^{m.m.} diametru al cărei avers arată în mijloc fațada bisericii după planul de reedificare; dedesupt e mitra episcopală cu cîrja, toiagul, crucea și evanghelia: împrejur e inscripțiunea:

REEDIFICAREA BISERICEI SF. DIMITRIE DIN CRAIOVA,
LA ANUL 1858. LUNA SEPTEMBR.


Pe revers, în partea de sus e vulturul cu spada și buzduganul domnesc iar împrejur o ghirlandă deschisă de frunze de laur.

Înăuntrul ghirlandei se citește următoarea legendă:

ÎN ȚILELE ÎN. SALE PRINȚU-
LUI ALECSANDRU DIM. GHICA
ÎN ALȚ DOILEA GUVERNU ALȚ
SĂȚ, FIIND EPISCOPU CALINICU
ALȚ EPARHIEI RÎMNICȚ. EAR
MINISTRU BISERICESC AD
INTERIM ☩ GRIGORIE
BENGESCU II^d



191



Medalia oferită de Adunarea Electivă din
Moldova Caimacamilor V. Sturza și A. Panu.

Adunarea Electivă din Iași își împlinise misiunea ei de căpetenie, alegerea Domnului. Această alegere punea capăt puterilor Caimacamilor.

Adunarea Electivă otări să se bată o medalie în onoarea Caimacamilor cari îndeplinesc sarcina lor cu un patriotism neîntrecut.

Medalia bătută, în diametru de 51^{m.m.}, are pe avers chipurile a două femei (Țara Românească și Moldova) stând jos cu mânele împreunate; una ține un steag având la mijloc crucea, la dreapta vulturul și la stânga capul de bou.

Împrejur se citește inscripțiunea:

UNIUNEA RUMÂNĂ

Adunările din București și din Iași procedaă, în parte, sub silă, la alegerea Domnului, dar totuși strigaă: Uniune Rumână! precum Galileu, silit a tăgădui mișcarea pământului, murmura: *E pur se muove!*

Pe revers se citește următoarea legendă:

CAMERA ELECTIVĂ

A MOLDOVEI

D-LORŪ

B. STURZA ȘI A. PANU

CAIMACAMII DE LA 20 OCT.

1858 PÎNĂ LA 5 IAN. 1859

PENTRU APARAREA

AUTONOMIEI ȘI DIGNITĂ

ȚEI NAȚIONALE.

Medalia e săpată în Paris de Farochon.



X

Deputatul inviolabil.

Secum Adunarea electivă din Iași celebrase la 5 Ianuarie terminarea lucrărilor sale și alegerea Domnului prin o medalie bătută în onoarea Caimacamilor V. Sturza și A. Panu pentru apărarea autonomiei și dignității Naționale asemenea Adunarea electivă din București după ședința din 24 Ianuarie 1859 în care alege și ea acelaș Domn hotărî, pentru comemorarea acestei ședințe, baterea unei medalii.


Ea are 51^{mm} diametru și aversul ei reprezintă două ecusoane, unul cu vulturul român și al doilea cu capul de zimbru; deasupra și dedesupt sunt câte o ramură de laur. Pe ramura de sus stă coroana Domnească iar sub ramura de jos inscripțiunea:

Pe revers e următoarea legendă:

DEPUTATUL
ESTE
INVOLABILŪ
ARTICOLU XX. ALŪ
CONVENȚII



ASILUL ELENA DOAMNA.

n anul 1862 s'a fundat în București sub inspirațiunea și patronajul Elenei Doamna un asil pentru copii găsiți și orfanî.

La inaugurarea acestui institut s'a bătut o medalie de 51^{m.m.} diametru avênd pe avers, în mijloc, profilul institutului cu inscripțiunea de asupra:

ASILUL
ELENA-DOAMNA

și dedesupt următoarea :

PENTRU
COPII GĂSIȚI
ȘI
ORPHANÎ

Pe revers, puțin mai jos de mijloc, sunt armele țerei; de asupra lor începe legenda astfel:

FONDAT
LA ANUL 1862 IULIE 29
DE
M. S. DOMNA ELENA
SOCIA
DOMNITORULUI ROMÂNIEI
ALESSANDRU IOAN I^o

și urmează dedesupt astfel:

FIIND MINISTRU DE INTERNE
D. NICOLAE CREȚULESCU

Această medalie e semnată: Caqué Grav. de l'Empereur și a fost bătută în Paris.

Județul Tecuci lui Cuza Vodă.

Constituirea de bunuri de mână moartă în favoarea monastirilor a fost una din cele mai mari greșeli ale părinților noștri; ele erau o pedică puternică atât la dezvoltarea noastră națională cât și la dezvoltarea economică.

Alte țări, înaintea noastră, suferise de acest efect al neprevederii generațiunelor trecute și prin secularizare, tăiasă acest rău în însuși rădăcina lui.

Dar secularizarea care în alte țări, precum Anglia în o epocă mai depărtată și Franția la finele veacului trecut, nu era decît o cestiune interioară pentru a cărei resolvare nu se cerea decît decisiunea autorității legiuitoare, presenta la noi greutăți mai mari: bunurile de mână moartă nu erau închinute numai lăcașurilor religioase din țară ci și sfintelor lăcașuri de la Sf. Munte și altora așezate din imperiul Ottoman: patriarhia din Constantinopol revendica toate aceste bunuri ca trecute

pentru veci în patrimoniul Sf. lăcașuri. Cuza Vodă întreprinse deslegarea acestei cestiuni și în 1863 el socoti momentul oportun pentru a secularisa averile monastirești, măsură care fu decretată.

Intre alte medalii cari s'au bătut în amintirea îndeplinirii acestui mare act național aflăm următoarea bătută la 1863 de județul Tecuci.

Diametru: . . . m.m.

Avers.

Pe revers e următoarea legendă:

DISTRICTUL TECUCIŪ
 ÎNĂLȚIMEI SALE
 ALECSANDRU IOAN I
 ÎNTEMEIATORUL UNIREI
 RESTAURATORUL DREPTURILOR
 ROMÂNIEI ASUPRA
 BUNURILOR MONASTIREȘTI
 NAȚIONALE
 ÎNSTRĂINATE
 1863.

Atît cu ocasiunea secularisărei averilor monastirești cît și cu cea a desființării clăcei s'au bătut un număr însemnat de asemenea medalii.



X

Manufactura de arme.

In anul 1863 s'a fundat în București o manufactură de arme și pentru comemorarea ridicării acestui stabiliment s'a bătut o medalie de 51^{m.m.} diametru.

Pe avers e profilul edificiului cu armele țerei dedesupt; de-asupra e inscripțiunea:

MANUFACTURA

DE

ARME.

Reversul poartă următoarea legendă:

MANUFACTURA DE ARME
A
ROMÂNIEI
FONDATĂ ÎN TIMPUL DOMNIEI
LUI
ALESSANDRU IOAN I
FIIND MINISTRU DE RESBEL
GENERALUL IOAN: EMAN: FLORESCU
ANUL 1863 LUNA IUNIE.

Manufactura de arme

MANUFACTURA DE ARME
ROMÂNIEI
FONDATĂ ÎN TIMPUL DOMNIEI
LUI ALESSANDRU IOAN I
FIIND MINISTRU DE RESBEL
GENERALUL IOAN: EMAN: FLORESCU
ANUL 1863 LUNA IUNIE.

MANUFACTURA

DE

ARME

Manufactura de arme



181

Pe revers e inscripționat: ~~Comitetul de organizare a...~~

MINISTRU DE INTERNE

AL ROMÂNIEI

1921

Medalia oferită de județul Dâmbovița lui
Mihail Kogalniceanu.

Este de netăgăduit că lovitura de Stat de la 2 Mai n'a fost inspirată decît de ideia liberalismului, că tendințele îi erau democratice și că a avut în momentul săvîrșirii ei o aprobare generală.

Trebue să vedem în medalia oferită lui Mihail Kogalniceanu de județul Dîmbovița una din manifestările acestei aprobări generale care se va repeta. Medalia oferită de județul Dîmbovița are pe avers, împrejur, un motiv de ornamentație:

În cîmpul din mijloc se citește inscripțiunea:

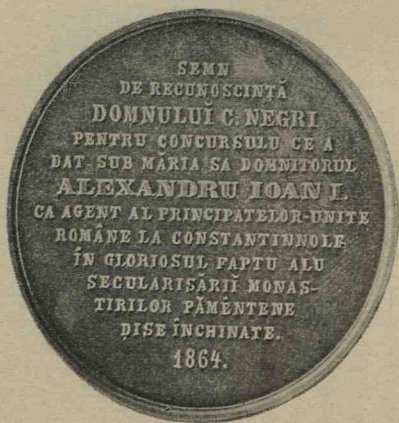
JUDEȚUL DÎMBOVIȚA
DOMNULUI
MIHAIL COGALNICEANU
MINISTRU DE INTERNE
AL ROMÂNIEI

X

Pe revers e acelaș motiv de ornamentație și în
cîmpul din mijloc e legenda :

MERIT
PENTRU AGERA
ESSECUTARE
MAREȘTELOR CUGETĂRI
PRINȚULUI DOMNITOR
ALESSANDRU IOAN I
DE LA 2 MAIŪ
1864.

Această medalie are 58^{mm.} diametru.



Turnu Măgurele lui C. Negri.

Numele lui Constantin Negri este strîns legat de toate silințele ce a făcut țara pentru a-și realiza programul: în timpul Domniei lui Cuza patriotismul lui servea țara în Constantinopol și nu de puțin folos a fost acțiunea lui acolo în cestiunea secularisărei averilor Monastirești.

Orașul Turnu Măgurele și județul Teleorman au bătut lui Constantin Negri o medalie în amintirea serviciilor lui.

În diametru de 54^{m.m.} ea poartă pe avers Marca, orașului adică un berbec și trei oi: în circuit se citește inscripțiunea următoare:

MUNICIPALITATEA ORAȘULUI TURNU MĂGURELE
CU JUDEȚENI.

Pe revers e următoarea legendă:

SEMN
 DE RECUNOȘCINȚĂ
 DOMNULUI C. NEGRI
 PENTRU CONCURSULŪ CE A
 DAT SUB MĂRIA SA DOMNITORUL
 ALEXANDRU IOAN I
 CA AGENT AL PRINCIPATELOR UNITE
 ROMĂNE LA CONSTANTINOPOLE
 IN GLORIOSUL FAPTŪ ALŪ
 SECULARISĂRII MONAS-
 TIRILOR PĂMĒNTENE
 DISE ÎNCHINATE.
 1864

MUNICIPALITATEA ORĂȘULUI TORNABONE

DE ÎNCHINAT

Pe locul de închinare legată

Vădem încă odată că opinia publică nu se
oprește la critica mijloacelor înțelegătoare în 2 zile
și considerăm numai că totul era în folosul țării
cristă și săvârșit pe lângă
Sunt vro 6 zile înaintea medaliilor
dăruite jacobin și municipalității în anul 1864

Turnu Măgurele lui M. Kogălniceanu.

Tot această municipalitate a pus să se bată în
onoarea lui Mihail Kogălniceanu o medalie de 48^{mm}.
diametru având pe avers următoarea inscripțiune:

CETĂȚENII
COMUNEI
TURNU MĂGURELE
D. MIHAIL COGALNICEANU

Pe revers se citește următoarea legendă care
este continuarea inscripțiunii de pe avers:

ÎNCEPĂTORUL MARELOR FAPTE
DIN 2/4 MAI 1864
ȘI EMANCIPATORUL
MOȘILOR MONAST:
DISE ÎNCHINATE

Vedem încă odată că opiniunea publică nu se oprea la critica mijloacelor întrebuințate la 2 Maiă ci considera numai că totul era în folosul democrației și slăvea pe făptuitor.

Sunt vre o zece asemenea medalii oferite de diferite județe și municipalități ilustrului bărbat de Stat.



R

Medaliă de premii la concursurile de
agricultură, industrie, orticultură și apicultură
din 1864, 1865 și 1866.



rganizarea concursurilor agricole datează
din 1861 și se ținea și concursuri de or-
ticultură; Premiele consistau în medalii.

Dați aci descrierea a trei medalii, una a Expozițiunii Regionale din Fălticeni din 1864, alta din a Expozițiunii de orticultură și apicultură din Iași din 1865 și a treia a Expozițiunii de orticultură din București din 1866, din timpul interregnelui.

Aversul medaliei întâia poartă efigia lui Vodă-Cuza cu jumătate bust fără nici o inscripție.

Reversul are împrejur o ghirlandă de frunze de stejar, de laur și de viță întreruptă de patru cartușuri în cari sunt așezate: în cel de sus un mă-nuchiș de flori; în cel din dreapta struguri; în cel

din stânga fructe de toamnă iar în cel de jos un stup de albine.

În circuit e legenda:

EXPOZIȚIUNE REGIONALĂ LA TÎRGUL FÎLTICENI

iar în cîmpul din mijloc:

ONÓRE

ȘI

ÎNCURAGIARE

AGRICULTURII

ȘI INDUSTRII

1864

Aversul medaliei expozițiunii de orticultură și apicultură din Iași poartă efigia lui Vodă-Cuza cu inscripțiunea:

ALEXANDRU IOAN I PRINCIPELE ROMÂNIEI 1865.

Pe revers e ghirlanda descrisă mai sus.

Împrejurul ghirlandei se citește legenda:

EXPOZIȚIUNEA DE ORTICULTURĂ ȘI APICULTURĂ ÎN

IAȘI

În cîmpul din mijloc ea urmează ast-fel:



ONÓRE
 ȘI
 ÎNCURAGIARE
 AGRICULTUREI
 ȘI
 INDUSTRII
 1865

Această medalie are 60^{m.m.} diametru.

* * *

Aversul medaliei din 1866 reprezintă Liberta-
 tea; ea ține în o mână un spic de grâu și în cea
 laltă un steag cu crucea în vîrf: la picioarele-î se
 vîd lanțuri și arme frînte: dedesupt se citește:

11 FEVRUARIE

iar împrejur:

PRINCIPATELE UNITE ROMÂNE 1866.

Pe revers ghirlanda descrisă mai sus avînd îm-
 prejur, înăuntru, legenda:

EXPOZIȚIUNE DE ORTICULTURĂ ÎN BUCUREȘTI.

iar în câmpul din mijloc se citește:

ONÓRE
ȘI
ÎNCURAGIARE
AGRICULTUREI
ȘI
INDUSTRII
1866

Nu se înțelege pentru care cuvânt denomina-
țiunea de *România* întrebuințată la medalia din
1865 a fost înlocuită aci prin acea de Principa-
tele Unite.



X

Diverse.

Semnalez aci cîte-va medalii de existența cărora am aflat, fără a mi le putea procura, sau cari nu aũ destula însemnătate, sau cari nu intră tocmai în cadrul lucrărei mele.

1. Medalia bibliotecii centrale din București.

Această medalie ar fi din 1866 și s'ar fi bătut cu ocasiunea așezării bibliotecii centrale la Universitate, unde nu se mai află de mult.

* * *

2. Un comitet de mai mulți fruntași din județul Neamț în capul cărora se afla D. V. A. Urechia, întreprinse ridicarea unui monument în onoarea ostașilor din județul Neamț, căzuți în resbelul din 1877—78. Monumentul s'a inaugurat la 1879 și cu această ocazie D. Mihail Kogalniceanu, atunci Ministru de Interne, care se afla în Tulcea cu Ma-

jestatea Sa Regele, a trimis D-lui V. A. Urechia următoarea telegramă al cărei original se află în mânilor mele.

V. Alexandrescu Urechie

Pétra

Exprim recunoscința mea pentru monumentul rădicat în orașul Pétra în onoarea oșcenilor din județul Neamțu căzuți în resbelul întreprins pentru independența României. Mă asociez cu inima la onorurile date unuia din regimentele cele mai brave ai armatei, și care prin sângele vărsat a rădicat atât de sus numele de Român. Mulțumirile mele tuturor acelor cari au luat parte la acest act frumos și d-tale în deosebi.

Kogălniceanu.

Cu ocasiunea inaugurării acestui monument s'a bătut o medalie comemorativă a cărei descriere regret că nu o pot da.

* * *

3. Cu ocasiunea serbării proclamării Regatului industria privată a pus în vânzare mai multe mici medalii comemorative din cari citez: a) O medalie de 27^{m.m.} diametru având pe avers efigia Majestății Sale Regelui cu inscripțiunea:

CAROL I REGE AL ROMÂNIEI.

iar pe revers, în mijloc, Coroana Regală cu legenda sub dînsa

10 MAIŪ

1881

și împrejur pe două rînduri:

SPRE AMINTIREA SERBĂREI NAȚIONALE
A ÎNCORONĂREI REGELUI

b) O medalie pătrată tot de 27^{m.m.} avînd pe avers efigia Majestății Sale cu inscripțiunea:

X MAIV. CAROL I REGE 1865—1891 XXV.

iar pe revers marca țerei avînd împrejur următoarea legendă:

CONSTITUȚIUNEA. RESBELUL. INDEPENDENȚA. REGATUL.

cu datele următoare respective deasupra fie-căruia din aceste cuvinte în colțurile pătratului: 1866, 1877, 1877, 1881. Medaliele de acest fel nu-și datoresc aparițiunea decît unor întreprinderi comerciale cari se îngrijesc prea puțin și de partea artistică și de modul de a înfățișa evenimentul istoric în vederea căruia sunt bătute.

* * *

4. În urma rebelului s'a distribuit tuturor acelor cari luase parte la campania din Bulgaria, fie ca luptători, fie ca asimilați o cruce amintitoare a trecerei Dunărei; crucea are 43^{m.m.}, și în mijloc e însemnat un cerc având pe avers monogramul Regelui sub coroana regală, iar pe revers legenda :

TRECEREA DUNĂRII 1877.

* * *

5. La 1851 Știrbei Vodă a înființat o medalie care avea a se da ca resplată pentru servicii îndeplinite cu *destoinicie și osîrdie* și avea să se poarte la pept.

Constat existența ei ca constituind o afirmare a posesiunii acestui atribut al suveranității, conferirea de decorațiuni.

De altminterea descrierea acestei medalii nu are loc aci.

* * *

6. La 1873 studenții români din Paris. au făcut să se bată o medalie în onoarea d-lui Thiers.

Aversul represintă o lupoaică alăptând pe Romulu și Remu cu inscripțiunea :

ROMA DOMINA RERUM

Pe revers sunt reprezentate Franția și România și se citește legenda:

DOMNUL Î THIERS JUNIMEA ROMÂNĂ

* * *

7. Societatea corală germană din București careia D. Richard Bossel a dăruit un drapel a făcut sfințirea acestui drapel la 5 Iunie 1894 la moșia Plopeni a D-lui Bossel; pentru amintirea atît a dăruitului cît și a ceremoniei s'a bătut o medalie de 36^{m.m.} diametru avînd pe avers efigia D-lui Richard Bossel, iar pe revers represintarea drapelului cu o legendă explicativă.

* * *

8. D. V. Alexandrescu Urechia a instituit în folosul asociațiunii internaționale a oamenilor de știință un premiū numit «**Premiul Urechia**» care urma să se acorde de această asociațiune pentru lucrări științifice. Acest premiū consistă în o medalie de 60^{m.m.} diametru, al cărei avers poartă efigia D-lui V. Alex. Urechia și numele său.

Legenda reversului e următoarea:

INSTITUTION
ETHNOGRAPHIQUE

ASSOCIATION INTERNATIONALE
DES HOMMES DE SCIENCE

SCIENCES. LITTÉRATURE. BEAUX ARTS.
PRIX URECHIA.

Această medalie se află în colecțiunea D-lui Dimitrie A. Sturdza.

* * *

9. Meseriașii români din Focșani constituindu-se în societate 'și-aŭ bătut în alamă, spre a le servi de semn distinctiv, o medalie în formă de cocardă, având pe revers un ac pentru a se prinde de haină, iar pe avers, în câmpul din mijloc, o secure mare împrejurul căreia se citește legenda:

în partea de sus:

SOCIETATEA MESERIAȘILOR

iar în partea de jos:

FOCȘANI 1 IUNIE 1883.

SUPLEMENT

Am avut fericirea, înainte de a încheia această lucrare, de a comunica Domnului Dimitrie A. Sturdza conținutul ei și Domnia sa a avut buna-voință de a'mi indica câte-va medalii însemnate cari scăpase cercetărilor mele.

Exprimându'i și aci din nou viele mele mulțumiri și recunoștința mea, sunt fericit de a completa lucrarea mea cel puțin cu descrierea medaliei omise dacă nu și cu reproducerea lor în facsimile.

Iată aceste medalii în ordine cronologică; ele privesc partea II și III.

Din partea II:

Societatea de dare la semn.

Ceaastă Societate a cărei medalie s'a descris la pag. 133 s'ea servea în anul 1870 de o altă medalie de 38^{m.m.} diametru.

Pe avers era fațada edificiului unde se făceau exercițiile acestei societăți și dedesupt data

1870.

Pe revers era legenda următoare:
împrejur :

SOCIETATE DE DARE LA SEMNŪ.

iar în cîmp:

BUCURESCĪ.

cu un motiv de ornamentație dedesupt.

Moartea lui Cuza Vodă.

Pentru comemorarea încetărei din viață a lui Cuza Vodă s'a bătut o mică medalie de 23^{m.m.} diametru.

Pe avers e efigia repositului Domn cu inscripțiunea:

ALECSANDRU ION DOMN. ROMĂNILOR.

Pe revers, închisă în o cunună de frunze de laur, e legenda:

CUSA VODĂ
1859—1866
1873.



Luî V. Alexandri.

Cu ocasiunea represintărei piesei de teatru «*Despot Vodă*» a luî Vasile Alexandri, acest poet al cărui geniù a dat, mai mult de cît ori-care altul, icoana fidelă a simțirilor și a graiului poporului românesc, D. V. Alex. Urechia, al cărui nume a venit des sub condeiul meu în această carte, a făcut să se bată o mică medalie al cărei avers poartă inscripțiunea următoare:

GLORIA RECVNOSCINȚĂ LVI

V. ALECSANDRI

INST: URECHIĂ.

Legenda reversului este următoarea:

I^a REPRESENTAȚIE A PIESEI

DESPOT VODĂ

30

SEPTEM.

1879.

Din partea III:

Podul peste Olt.

Cm arătat la pagina 154 că la 1847 s'a inaugurat un pod ce s'ă construise pe Olt la Slatina.

Construcțiunea acestui pod s'a făcut în 1846 iar medalia comemorativă ce s'a bătut e de 57^{m.m.} diametru și e în acelaș stil ca medalia restaurărei Monastirei Bistrița.

Pe avers e represintat la mijloc profilul podului construit, iar legenda reversului e următoarea:

ПОДЪЛ СТЬТЪТОР
НЕ РІЪЛ ОЛТЪЛЪІ
ЛА СЛАТИНА

С'АЪ КЛЪДИТЪ ІН АНЪЛ 1846
ІН ЗІЛЕЛЕ ПРЪ ІНАЦАТЪЛЪІ
DOMN

ГЕОРГИЕ Д. БИБЕСКЪ.

Fântânele din București.

Sub Domnia lui Bibescu Vodă s'aă construit în orașul București numeroase fântâni și în amintirea acestei însemnate lucrări s'a bătut o medalie de 71^{m.m.} diametru.

Pe avers, în mijloc, e figurat zeul apelor întins pe pământ încunjurat de stof.

Pe revers e următoarea legendă:

ФЪНТЪНЕЛЕ
С'АЪ КЛЪДИТЪ ИЪ ОРАЩЪ
БЪКЪРЕЦТІЛОР
ЛА 1846
ИЪ ЗІМЕЛЕ ПРЪ ИНАЛЦАТЪЛЪИ
DOMN
ГЕОРГІЕ Д. БІБЕСКЪ.

Această medalie e tot de felul celei de la pagina 153.

Divanul ad-hoc.

In urma alegerilor pentru Divanul ad-hoc Caimacamul Vogoride a făcut să se bată în argint o medalie în formă de cocardă cu un ac pe revers, care avea să fie purtată de deputații aleși ca semn al calității lor.

Medalia aceasta în diametru de 30^{m.m.} avea un scut pe care era săpat un cap de zimbru cu o stea între coarne. De-asupra scutului o coroană și împrejur doi delfini. Iar de-asupra coroanei legenda:

DIVANUL AD-HOK.

Sub delfini:

1857

DEPUTAT.

7 și 9 Octomvrie 1857.

Divanurile ad-hoc din București și Iași votase Unirea Principatelor, și în comemorarea acestui vot s'a bătut o mică medalie de 15^{m.m.} diametru.

Pe avers, de-asupra armelor Valachiei și a Moldavei e ochiul lui Dumnezeu și apoi inscripțiunea:

DIEU PROTÈGE LA ROUMANIE

Pe revers, în partea de sus e legenda:


7 ET 9 OCTOB. 1857.

Dedesupt sunt două scuturi, cel din dreapta cu Sf. Gheorghe și cel din stînga cu Sf. Dimitrie; împrejur două ramure de laur iar dedesupt legenda:

VOX PŌPULI VOX DEI

Aceste medalii au fost bătute la Paris în argint și bronz.

Curtea de Casație.

 dată cu unirea administrativă a țărilor române și cu așezarea scaunului Domnesc în București se institui la 1862 o singură Curte de Casație pentru România.


O mică medalie amintește această instituție.

Aversul reprezintă armele Țării cu vulturul în dreapta și capul de zimbru în stînga.

Pe revers, în mijloc, e o cumpănă în echilibru iar împrejur legenda:

CURTEA DE CASAȚIUNE A PRINC. UNITE ROMÂNE.

Luī C. Negri.

rașul Rîmnicu-Sărat și comercianții din București au bătut în onoarea lui C. Negri, îndată după aparițiunea decretului de secularizarea averilor mănastirești, cîte o medalie de 27^{m.m.} diametru avînd amîndouă pe revers efigia lui C. Negri.

Reversul acestor medalii este următorul:

URBA

RIMNICUL-SARAT
RECUNOSCĂTOARE

COMERȚIUL

CAPITALEI ROMÂNIEI
RECUNOSCĂTOR

DOMNULUI C. NEGRI

PENTRU

RECUPERAREA BUNURILOR

DATE ÎNCHINATE.

Partea a doua a legendei e comună amînduror medalii.

Pentru devotament și curaj.

—

Sentru respălătirea serviciilor acelor cari conlucrase la proclamarea Statutului din 2 Mai Cuza Vodă proectase înființarea unei decorațiuni și făcuse să se bată următoarea medalie:
Pe avers e efigia lui Vodă Cuza cu inscripțiunea împrejur:

ALESSANDRU ION I

dedesupt data:

1864.

Pe revers, închise între două ramure de stejar, e legenda:

DEVOTAMENT

ȘI

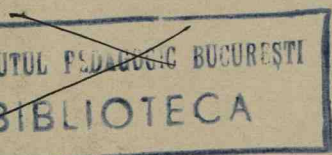
CURAJIŪ.

* * *

Tot în anul 1864 s'a bătut o medalie având acelaș avers ca cea de d'asupra, dar destinată militarilor și în care aversul era modificat numai la legendă care era următoarea:

VIRTUTE
MILITARĂ.

Aceste medalii aū rămas în stare de proiect.



Concurs Agricol.

În Iași a avut loc în 1865, afară de expozițiunea de orticultură și apicultură menționată la pagina 186, și o expozițiune regională de agricultură și industrie.

Aversul medaliei acestei expozițiuni este acelaș ca al expozițiunei de orticultură, iar reversul acelaș ca al expozițiunei regionale din Fălticeni, cu osebire că cuvântul Fălticeni este înlocuit cu acel de

IASSI

și data 1864 este înlocuită cu acea de

1865.



ERATA

Cuvintele legendei de la pagina 46 sunt schimbate din loc între ele; a se citi:

AUGENS

VIVO

La pagina 70 inscripțiunea de jos nu are cuvântul *Comitetul* ci

COMITETUI

La pagina 80, rîndul 19, în loc de B. P. Hășdeu a se citi:

Alexandru Hășdău

Inscripțiunea din josul paginei 171 este, nu cum aș îndreptat'o compositorii tipografi, ci următoarea:

XXIV IANUAIU MDCCCLIX.

La pagina 176 s'a omis a se descrie aversul medaliei și a se arăta diametrul.

Medalia aceasta este ovală avînd 46 și 40^{m.m.} și poartă pe avers marca județului Tecuci.